

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25 —; za iz-
jemstvo Din 40 — neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tud
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36

Inzeratni oddelk: Ljubljana, Preš-
ernova ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvaraka ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 28. aprila.

Ko je nedavno češkoslovaški vnanji minister dr. Beneš nastopil pri vladah, ki so podpisale locarnski sporazum, z znanimi vprašanji glede interpretacije rusko-nemške pogodbe, je nastalo v Nemčiji silno ogorčenje, češ da pomeni Benešev nastop vmešavanje v nemško kompetenco. Vrh tega se je v Berlinu oficijozno namignilo, da so Beneševa vprašanja neumestna tudi zato, ker onih kočljivih točk, zoper katere so se obračali njegovi pomisleki, v pogodbi sploh ni, niti da je zapisala s češke strani, da v tem slučaju tudi češka intervencija odpada in s tem neha tudi vzrok za razburjenje v Nemčiji.

V onih dneh rusko-nemška pogodba še ni bila objavljena in njen avtentičen tekst je bil še neznan. Ali danes je pogodba, ki sta jo v Berlinu podpisala Stresemann in Krestinski dne 26. aprila, objavljena in izkazalo se je, da ipak vsega ene točke, radi katerih se je čutil vzmernirjenega dr. Beneš in z njim vred še marsikdo drugi. Mora se celo reči, da je rusko-nemška pogodba po objavi še povečala splošno ogorčenje po Evropi, ki že ob prvih vestih ni bilo majhno.

Nemčija je šla v svojih političnih koncesijah na ljubo Rusiji res zelo daleč in nedvomno bo imela berlinska pogodba za bodoči politični razvoj v Evropi velike posledice, osobito pa za nadaljno razmerje Nemčije do Zveze narodov.

Najbolj se evropska diplomacija razburja nad določbami, s katerimi se Nemčija zaveže, da ne bo nastopila zoper sovjetsko Rusijo, tudi ako sklenc kaj takega Zveza narodov. V Stresemannovi noti, ki je kot komentar priključena pogodbi sami, stoji povsem izrečeno, da Nemčija ne bo sodelovala v kakršnikoli sankcijah, ki bi jo Zveza narodov sklenila zoper sovjetsko Rusijo, ako bi se ta zapletla s kako državo v oboroženem konfliktu, razen ako se dožene, da je napadalec sovjetska Unija sama. V tem, kdo je napadalec, pa je izrečno navedeno, da odločuje Nemčija sama.

S tem smo pri jedru zadeve. Danes nam se še svede v spominu, koliko črnila se je porabilo v prepiru, da se dožene, kdo je povzročitelj svetovne vojne in kdo je napadalec. Objave dokumentov iz tajnih diplomatskih arhivov v Nemčiji, Avstro-Ogrski in Rusiji so pokazale, da se vlade l. 1914 niso zmirale, ponarejati poročila o sovražnih napadih, ki jih sploh faktično ni bilo, da se dokazuje, da je napadalec — sovražnik. V času vojne napetosti preže nasprotniki na to, da izda sosed za par u popreje mobilizacijsko povelje in da se more to navesti za dokaz, kdo je napadalec. Ob pričetku vojne zna vsaka država dokazati, da je napadalec sovražnik, o tem se ne izbira sredstva za dokaze. Se nobena država pa ni na primer za l. 1914. priznala, da je pričela — napadala vojno. Prav nič ni dvomiti, da bi mogla Nemčija za vsak oborožen konflikt, ki bi ga imela sovjetska Rusija s katerokoli tretjo državo, odločiti, da je napadalec pač — ta tretja država. Ali z drugimi besedami: Nemčija se je namreč zavzela, da je pričetek 26. aprila zavezala, da ostane nevtralna v vseh konfliktih, ki bi jih imela sovjetska Rusija s komurkoli, makar tudi z Zvezo narodov in da ne bo sodelovala na nikaki akciji Zveze, naperjeni iz kakršnikoli motivov, proti Rusiji.

S tem postane za sovjetsko Rusijo pristop Nemčije k Zvezi narodov brez vsakršne opasnosti, brez najmanjših škodljivih posledic. Berlinska pogodba bi bila potemtakem ogromen uspeh sovjetske diplomacije.

Ali sovjetski uspeh pa s tem še ni izčrpan; posledice pogodbe so še dalekosežnejše. Nemčija ima postati jeseni član Zveze narodov in celo stalni član njenega izvršilnega sveta. Stalni člani tega Sveta pa imajo izredno vplivne in važne funkcije; sklepi njegovi morajo biti soglasni, sicer sploh ne morejo postati sklepi. Nemški glas bo tedaj v Svetu Zveze narodov nele odločal, marveč naravnost odločal. Ker pa se je Nemčija faktično zavezala v berlinski pogodbi na popolno nevtralnost napram Moskvi tudi v zadevah Zveze narodov, sledi iz tega s frapantno doslednostjo političnih faktov, da bo Nemčija svoje napram sovjetski vladi nevtralnost stališče zastopala tudi kot permanenten član Zveznega Sveta. Ali z drugimi besedami: Po berlinski pogodbi pomeni sprejem Nemčije v Zvezo narodov toliko kot razorožitev Zveze napram sovjetski Rusiji. Zveza ne bo mogla ničesar ukreniti zoper moskovsko vlado in njene eventualne a fronte zoper posamezne člane Zveze narodov.

Pri tem pada močno na tehtnico napeto razmerje, ki vlada med sovjetsko Rusijo in Zvezo narodov kot celoto ter njenimi posameznimi člani. V prvi vrsti se čuti prizadeta Anglija, prav tako ali morda še bolj pa se smatrajo ogrožene one države, ki se nahajajo med sovjetsko Rusijo in Nemčijo in ki bi mogle priti v konflikt ter bi jim bila potrebna zaščita Zveze. Zato se razen Poljske vzmernirja tudi Mala antanta in zato se

Danes odločitev radi vlade RR

Včerašnje moledovanje Stepana Radića za vstop v vlado ni rodilo sadu. — Predsednik HSS po avdijskih malobeseden in slabe volje. — Pravi, da bo danes vse dobro končalo, Uzunović pa dejal, da je Radić optimist.

Beograd, 28. aprila p. Ker niso vsi dosedanjí emisariji Stepana Radića — dr. Krajač, dr. Krnjević, Pavle Radić in drugi — ničesar opravili, da bi radićevci zopet prišli v vlado, je moral danes St. Radić sam v Beograd, da moleduje od Poncija do Pilata, naj za božjo voljo vendarle sprejmejo zopet HSS v vlado; saj so njene ponudbe vendar tako poceni.

St. Radić se je dane ves dan ponujal po Beogradu ne da bi se vprašanje obnove koalije radikalov in radićevcev pomaknilo dalje. Opazilo se je, da je St. Radić z avdijske odšel nerazpoložen. Tudi pri Uzunoviću ni ničesar opravil. Slišal je, da če ne pade na kolena tudi pred Nikićem, da potem so nadaljnja in nova pogajanja zastoj. Potem bo vlada podala ostavko in vsa odgovornost bo pašla na St. Radića, ker je po taki ostavki kraljici je RR nemogoča. Zdi se, da je to postopanje Uzunovića vplivalo na St. Radića. St. Radić je v nocojšnji izjavi novinarjem izrazil nado, da bo njegovo bivanje v Beogradu imelo dobre rezultate. Uzunović pa je dejal, da je Radić optimist.

Radikalno »Vreme« je že danes zjutraj poročalo, da stojimo neposredno pred vstopom celotne HSS v vlado in da so že odstranjene vse zanke. Ta napoved danes ni držala in je vprašanje, če bo jutri. Pozabiti se ne sme, da je vlada g. Uzunovića samo provizorna, da zavisi njen obstoj tudi od dogodkov v NRS. Jutri se začne še pravoslavni velikonočni prazniki. Vsi ti znaki kažejo, da jutri še ne bo odločitev in potem tudi ne pred 5. majem. V dani situaciji je sploh veliko vprašanje, kako bo g. Uzunović sestavil večino v Narodni skupščini. Vsekako bo že jutrišnji dan pokazal ali Radića samo vle-

Sestanek Stepana Radića z dr. Nikićem

Včera popoldne se je moral Stevan Radić ponižati, da ga je dr. Nikić v Beogradu sorejel v avdienco. — Vse pozabljeno, vse opuščeno, ako ne bo danes zopet kaj drugega. — Radićev humor pod vislicami.

Beograd, 28. aprila p. Danes popoldne od 16. do 17. sta imela inimen sestanek St. Radić in dr. Nikić, ka'erega se je udeležil tudi Pavle Radić. St. Radić je moral vgrizniti tudi v to kisto jabolko ter se ponižati kot še HSS in kot človek, ako ni hotel zamenjati moledovati za vstop v vlado. G. Uzunović je namreč izjavil, da je vprašanje obstoja dr. Nikića in dr. Superine v vladi postavljeno z dnevnega reda, v kolikor se to tiče radikalov. Radić naj to vprašanje rešuje z njima sam. Umanjnila se bošta samo v tem slučaju, da samta na to pristane. Pavle Radić je že včeraj izjavil, da to vprašanje n' več središče političnih dogovorov, danes pa je moral še sam St. Radić pred vsjo javnostjo pokazati, koliko so vredne njegove izjave, ki jih je dalj al Nikiću in kako je v tej zvezi njegovo naziranje o morali in časti.

Po tej konferenci so novinarji vprašali dr. Nikića, kaj je novega, ta pa je odgovoril, da ni nič novega. Ko so potem novinarji obkolili St. Radića in dr. Nikića, je

čelo, ali pa z njim resnejše mislijo in imajo z njim morda še daljše načrte.

Beograd, 28. aprila p. Od 17. do 19. je bil St. Radić v predsedništvu vlade na konferenci z Uzunovićem. Prisostvoval je tudi dr. Nikić, ki je ves čas odhajal in se zopet vračal.

Ob 19. je St. Radić odšel v spremljstvu P. Radića. Novinarji so ga čakali v vestibulu. Na njihovo vprašanje kakšna je situacija je odgovoril: Pravzaprav ne vem, kaj vam naj rečem, lepo smo se razgovarjali, zjutraj ob 9. bomo razgovor nadaljevali in mislim da ga bomo končali. Uzunović je rekel, da se jutri lahko zvedimo. Potem bo padla odločitev. Popoldne gremo domov in želim vam vsem srečne in vesele velikonočne praznike.

Na vprašanje novinarjev, kaj je z dr. Nikićem in Superino, je Radić odgovoril, da njunemu vstopu v klub ne more biti nobenih neprilic. Ko se vrneva in ne bomo zmerjali. Jaz lahko storim vse, da se vidi, da ni bilo nič, a kar je bilo do tega ne bo več prišlo.

Ker novinarji niso dobili od Radića nobenih konkretnih izjav so čakali na Uzunovića. Na vprašanje novinarjev naj kaj pove, je odgovoril Uzunović smelo: Pa vidite, gospod Radić vam je dal izjavo in jaz bi rad vedel, kaj vam je rekel. Novinarji so mu nato razložili Radićev izjav, nskar je Uzunović pripomnil, Gospod Radić je optimist. Novinarji so vprašali: Ali ste tudi vi optimist. Uzunović je nekoliko pomolčal in pomislil, nato pa rekel: Govorili smo več o politični strani vsega vprašanja in o delu v Narodni skupščini. Jutri nadaljujemo razgovore in jih bomo najbrž tudi končali. Na vprašanje novinarjev: Ali je Radić napravil vprašanje radi Nikića in Superine, se je Uzunović izognil direktnemu odgovoru in rekel: Vsa stvar njima tako ostre oblike. Govoril se več o delu. Nato se je Uzunović poslovil od novinarjev.

Radić na vprašanje novinarjev, kako je, odgovoril: Prišel sem sam brez žene in to vam je težko. Na vprašanje novinarjev, naj bi jim dal kako majhno prognozo, je odgovoril: Ne prerokujem rad, to je nehalen posel. Na vprašanje novinarjev glede napada na prosvetnega ministra Trifunovića v »Domu« je odgovoril Radić: Vem, tisti moj članek v »Domu«, toda jaz nisem njega imenoval batinaša, temveč sem njegovo politiko imenoval batinaška. Tako sem ga samo pohvalil in priporočil Pribečeviću. Na vprašanje novinarjev: Vi torej mislite, da ima Pribečević bodočnost, je Radić odgovoril smelo: Tako je. Novinarji so dalje vprašali: Gospod predsednik, v zadnjem času vi in Pribečević nekaj koketirata. Radić je odgovoril: Seveda koketirava. Dr. Nikić, ki je bil prisoten, je pristavil: Saj sta Radić in Pribečević stara tovariša.

S takimi slabimi dovpti se je končal razgovor o poteku sestanka med St. Radićem in dr. Nikićem, ki je eden najbolj značilnih in najbolj smatrnih dogodkov v zgodovini radićevstva.

Borba v NRS se krepko nadaljuje

Oboji, pašičevci in jovanovičevci, se zanašajo na večino v poslanskem klubu. — Vlada g. Uzunovića kot središče, ki naj ohrani enotnost stranke in oblast.

Beograd, 28. aprila p. Borba v radikalni stranki se krepko nadaljuje. Pašičeva, kakor Jovanovičeva skupina je zelo živahna, dasi jakosti obeh strani še ni mogoče oceniti. Odločilnih dogodkov ni pričakovati pred sejo radikalnega poslanskega kluba, ki je sklicana za 4. maj.

Jovanovičeva grupa poskuša Pašiča povsem eliminirati in ga potisniti na stran. Ta skupina upa, da bo na prvi seji radikalnega poslanskega kluba izključitev Jovanovića prvo vorašanje na razpravi ter da bo radikalni poslanski klub to odločitev glavnega odbora razveljavil. Pristaši Jovanovića govore, da bodo tedaj pašičevci morali iti. Oni polagajo veliko nade tudi na pomoč iz krogov vlade same in drugih vplivnih faktorjev.

je Anglija izdatno približala ostalim državam, osobito Franciji. In že se postavlja iz tabora Velike in Male antante zahteva, da se Nemčijo sploh ne sprejme v Zvezo narodov. Ta zahteva je vsekakor povsem logična posledica berlinske pogodbe.

Politično obzorje v Evropi se je izdatno potemnilo. Stanje pa sili na odločitev. Nemčija se bo morala ipak izjaviti, ali se z Zvezo narodov ali s sovjetsko Rusijo.

Pašičeva skupina računa kot gotovo, da bo poslanski klub odobril izključitev in da bo Pašić v klubu dobil še večjo zaupnico kot na glavnem odboru. Značilno je omeniti, da se v Pašičevi skupini čim dalje bolj javlja tendenca, da naj se Pašić ponovno vrne v prvo vrsto ter da zopet vzame situacijo v svoje roke.

Današnje »Vreme« piše, da tvori v tem trenutku vlada g. Uzunovića zvezo med oboji radikalnega kluba. Zadržanje Uzunovića in večine ministrov je tudi razlog, da se v radikalnem klubu še ne vrši ločitev na Jovanovičeve in Pašičeve pristaje, kar se brkome nekaj časa tudi še ne bo izvešilo. Radikalni smatrajo, da more samo ojačanje Uzunovičeve vlade odkloniti težke posledice nesoglasij v radikalnem klubu. Ta vlada naj bo središče, okoli katerega naj se zbere ves radikalni poslanski klub.

»Pravda« piše, da so se radikali ustrašili razkola. Njim je sedaj glavno, da odločijo rsko ter veliko ogorčenje in da pridobe čas za ureditev odnošajev. Ako ne vzdrže Uzunovičeve vlade, morajo izgubiti oblast. V tej taktiki vidita obe strani ohranitev stranke in obvarovanje celotnosti.

Darujte za Sokolaki Tabari!

Radikalna obožba treh ministrov pred kraljem

Beograd, 28. aprila p. Današnja »Politika« pr. naša na uvodnem mestu obširno izjavo nekoga uglednega radikalca, ki je še nedavno bil minister. Navaja, da bo posebna deputacija predstavnikov glavnega odbora NRS in radikalnega poslanskega kluba pred kraljem obožala tri aktivne radikalne ministre, ki s kraljevim imenom intrigujejo proti Pašiču, in ta korak motivira z naslednjimi izjavami:

Trije sedanjí aktivni radikalni ministri so zadnje dni igrali takšno vlogo, kakršne bi se smevali vsak poslednji vaški intrigant. V blazni želji, da bi se otreli šefa NRS g. Pašiča in da bi ga zamenjali v vodstvu, niso ti g. ministri izbirali nikakih sredstev za rušenje g. Pašiča v širšem glavnem odboru radikalne stranke.

V pomanjkanju vsakih drugih argumentov so se zadnje dni preko svojih ljudi poslužili tudi imena Nj. Vel. kralja. Trije člani vlade g. Uzunovića so stajali v vednost vsem, ki so bili zainteresirani v internem sporu radikalne stranke z Ljubo Jovanovićem, naj dobro pazijo, kaj delajo, ker da obstaja želja, da se g. Pašić odstrani s politične pozornosti.

Ta postopek treh g. ministrov zasluži obsojdo tem bolj, ker se je njihova fama o odnošaju Nj. Vel. kralja napram g. Pašiču prenesla iz političnih kuluarjev v vsjo javnost. Radikalna stranka in njen vodja g. Pašić se smatra za najzvestejše monarhiste, izključeno je, da bi naš dobri in plemeniti kralj mogel kdajkoli in kerkoli trzati le najmanjšo in niti izdaleka stično željo o g. Pašiču. O onem političnem velikemu, čegar celotni politični kredo je v dinasti Karadjordjevićev, v Nj. Vel. kralju Aleksandru in s tem v edinstvu države.

Narodni radikalni poslanci in delegati gl. odbora smatrajo za dolžnost napram državi in ljubljenu kralju, da te dni zaprosijo za avdienco pri Nj. Vel. kralju, da se potem svoje deputacije kategorično zavarujejo pred početjem in političnimi metoda-

mi nekaterih g. ministrov, ker četudi ti go spodje pripadajo radikalni stranki, ne moremo radikal v nobenem primeru dopustiti da bi se vzvišeno ime Nj. Vel. kralja zlorabljalo na tak način.

Cilj trojice radikalnih ministrov je bil, da služijo se preko agentov z imenom Nj. Vel. kralja povzročijo v vrstah NRS čim večjo zmedo. Toda ta trio radikalnih ministrov naj ve in vedno uvažuje, da je NRS tekem 50 let prestala že stotero neprilic in da je njen šef g. Nikola Pašić zmagal vse ogromne težave. Pa če svoj čas naprednjaški hrasti, ko so imeli vsjo oblast, tako mogli streiti NRS, bodo to tem manj mogli njihovi neželjeni izdajalski nasledniki, ki so zlezli v radikalno stranko.

Radikali se težkega srca odločujejo k temu obožljivemu koraku. Priporočati pa je radikalom, naj v teh momentih velikih intrig ohranijo vso svojo blažnovernost in naj bodo prepričani, da bo vodstvo NRS znalo tudi tokrat očuvati dostojanstvo države ter najti pot, da se ne okužijo interes stranke.

«Samouprava» o razkolu NRS

Beograd, 28. aprila p. Današnja »Samouprava« povdarja, da so se vsi poskusi za poravnava spora med g. Pašičem in Jovanovićem izjalovili, četudi je Jovanović prošil za odpustanje. Vprašanje je rešeno na način, ki se smatra za najboljši, da se prepreči nadaljnji pretresljaji. Potres je bil močan, toda stranka je dovolj močna, da ga je vzdržala. Sklep glavnega odbora NRS je presekalo opasno in pogubno škodljivo akcijo, ki se je vodila na račun radikalne stranke. Ta sklep znači odstranitev političnih elementov iz strankinih vrst, ki so svojo voljo in svoja naziranja postavljali nad voljo in političnimi nazirani radikalne stranke. S tem sklepom so odstranili iz strankinih vrst vplivi, ki so paralizirali njeno moč ter ovirali njeno politično delo. Do takega zaključka je končno moralo priti.

Nova situacija v vzhodni Evropi

Rusko-nemška pogodba je spremenila položaj v vzhodni Evropi. — Resna diplomatska akcija Francije. — Pesimistični izgle-
di za bodočnost.

London, 28. aprila p. Listi poročajo, da je Francija stopila v stik z vladami držav, ki so zastopane v Zvezi narodov, da bi zvedela, ali soglašajo s francoskim naziranjem, da rusko-nemška pogodba ni mogoče spraviti v sklad niti s paktom Zveze narodov niti z locarnski pogodbo. Francija je strelila to pred tozadevnim obvestilom Nemčije, ker se želi kriti napram državam v Zvezi narodov. Francija računa pri tem na podporo Chamberlaina, ki pa se le o tem izrazi zelo dvomljivo, ker je Nemčija zagotovila, da ta pogodba ne vsebuje ničesar, kar bi bilo naperjeno proti Zvezi narodov ali locarnski pogodbi. Izgledi na mirno zasjedanje Zveze narodov ob priključitvi ponovnih pogajanj radi sprejema Nemčije so vsled tega nekoliko negotovi. Če se Rusija veseli, če je Nemčija zadovoljna, če je Francija razdražena in je stališče Anglije negotovo, potem ni pričakovati dobrega.

Sovjetsko veselje...

Moskva, 28. aprila p. Včeraj je objavila vlada rusko - nemško pogodbo z obema dodatnima notama in oficijelnimi komentarji. »Izvestija« vidijo v tej pogodbi veliko, originalno diplomatsko delo in naglašajo posebnost, da problem obstoja vsaj dve državi v meščanski okolici kljub temu da vsebuje vsak člen negativno formulacijo, vendarle odločuje v prid sovjetski Uniji. Berlinska pogodba je v zgodovini narodov ustvarila nekaj novega, kajti sovjetska Rusija je pripravljena skleniti na isti podlagi pogodbo z vsemi državami. V »Pravdi« piše Radek, da je časopisna kampanja na zapadu povzročila hitrejši sklep pogodbe in da imata obe notii enako važnost kakor pogodba sama. Radek naglašja predvsem oni del nemške note, ki govori o energični nemški opoziciji proti sovjetskom sovražni politiki Zveze narodov. Nadalje pravi, da se mora pogodba ojačiti z okrepitevjo gospodarskih odnošajev in s solidarnostjo delavstva obeh narodov. Berlinska pogodba pomeni za sovjetsko diplomacijo velik uspeh.

Nemška zadovoljnost...

Berlin, 28. aprila p. Komunistično časopisje se zavzema za velikim zadovoljstvom za pogodbo z Rusijo in pravi, da je treba strmoglaviti dr. Luthrovo meščansko vladno ter proglasiti proletarsko diktaturo v Nemčiji, ker bi sicer pogodba ostala le brezpomemben kos papirja. Demokratske stranke, katerih zastopniki so odobrili pogodbo, niso v splošnem preveč navdušene zanj, ker bi po njihovem mnenju morala pogodba pomeniti konec nemške politike na temelju locarnskih dogovorov. Poslanec Freytag našteva več slučajev, v katerih Nemčija ne bo mogla ostati nevtralna napram Rusiji, ako vstopi v Zvezo narodov.

Francoska razdraženost...

Pariz, 28. aprila p. »Temps« piše, da pomenja nemško-ruska pogodba uspeh ruske diplomacije. Izjave, ki jih je podala nemška vlada v Londonu in Parizu, so nerazne, ker se ne more dvomiti, da pomenja nemško-ruska pogodba protutež radikalni pogodbi. Ta pogodba ni samo navadna priateljska pogodba, ker se njene uvodne besede dotikajo aktivno sodelovanje obeh držav. Steer ni zavezništva pogodba, ker se ne zavezuje Rusija stremela, vendar pa se z Nemčijo obvezuje k absolutni

nevtralnosti. Ako bi torej Rusija napadla Poljsko in Rumunijo in bi se Rusija ugovorila kot napadalka ter bi Zveza narodov sklenila kolektivni nastop proti njej, bi bila Nemčija samo tedaj obvezana k sodelovanju, če bi sama smatrala odločitev Zveze narodov za utemeljeno.

List razmatra nadalje, kakle politične posledice more imeti pogodba z Rusijo za Nemčijo ter pravi, da Nemčija radekra bodisi kršitev svojih dolžnosti napram Zvezi narodov bodisi kršitev svojih dogovorov z Rusijo. Ako pa hoče Nemčija doznati, da more tudi po Locarnu samovoljno iskati na vzhodu in zahodu pomoči, potem gre pač njena demosturacija predaleč, ker zadoščuje na ta način Rusijo, pri državah Zveze narodov pa vzbuja upravičeno nezadovoljstvo.

Nacionalistična »Liberté« piše, da se pač Nemčiji popolna svoboda sklepati s sovjetsko pogodbo, bi ji nudilo popolno svobodo gibanja za ugodno ravnanje v vzhodni Evropi, medtem ko se zavzemki prepričajo za prazne blaginje Francije.

Angleška negotovost...

London, 28. aprila p. »Times« poverja, jo zaključku rusko-nemške pogodbe daljše članke in naglašajo, da bi ruske mirovne obljube vplivale mnogo prepričevalneje, če bi Rusija obneam opustila svojo propagando za razredne boje Domova, da bi moglo priti do gospodarskega ali finančijejnega bojkota Rusije, je zelo negotova. Ta izjava pri zapadni diplomaciji ni običajna in odgovarja ruski mentaliteti. V vzhodni Evropi se je vsled te pogodbe sedaj ustvarila nova situacija in zapadne države si morajo pridržati pomislek, v koliko bi morale svoje naziranje o locarnski pogodbi prilagoditi spremenjenemu položaju v vzhodni Evropi.

»Morning Post« piše, da dokazuje nemško-ruska pogodba absolutno nemož Zveze narodov. Nemčija upa, da bo v kratkem članica Zveze narodov, toda kot taka bo morala podpisati njene statute. Toda Nemčija se je že v naprej zavezala, da ne bo nastopila proti Rusiji. To se pravi, da bi Nemčija kot članica Zveze narodov vložila svoj veto v vsak slučaj, ako bi hotela Zveza narodov uveljaviti svoje pravice proti Rusiji.

Prepoved majske proslave v Franciji

Pariz, 28. aprila p. Ministrski svet je imel včeraj sejo, na kateri je poročal notranji minister o korakih, ki jih je storil glede proslave 1. maja, da bi se preprečile demonstracije po ulicah. Na dan 1. maja je najstrožje prepovedana vsaka manifestacija v Parizu in na deželi. Strogo zabranjena je tudi nošnja vsakovrstnih znakov.

Prva promocija doktorjev medicine na beograjski univerzi

Beograd, 28. aprila p. Jutri ob 11. dopoldne bo v prisotnosti zastopnika kralja, vlade, skupščine, kulturnih korporacij itd. rektor beograjske univerze Pavle Popović promoviral prvo skupino beograjskih medicinskih študentov doktorjem medicine. To bo prva skupina doktorjev medicine na beograjski univerzi po vojni. Slovesnost se bo vršila v slavnostni dvorani univerze.

Odmev berlinske pogodbe v Pragi in Varšavi

Češkoslovaška podreja vse mednarodne pogodbe Zvezi narodov. — Kritika čeških listov. — Vznemirjenje na Poljskem.

Praga, 28. aprila. sd. Listi prinašajo po leg besedila nemško-ruske pogodbe oficijelni komentar, ki interpretira tudi češkoslovaško-ruski dogovor iz l. 1922., zlasti pa odstavke tega dogovora, v katerem se govori o obojestranski nevtiralnosti. Z ozirom na to, da se je o tem vprašanju v zvezi z nemško-rusko pogodbo že razpravljalo v časopisu in sicer s komentarji, ki so očividno temeljili na nesporazumljenju, ugotavlja češkoslovaški tiskovni urad:

Češkoslovaški dogovor ne vsebuje nobene pravne obveznosti za nevtiralnost, bodisi na tej ali oni strani, ki bi bila v nasprotju s paktom Zveze narodov. Odstavek, ki se tiče nevtiralnosti, vsebuje samo opozorilo za smerne politike nevtiralnosti, ki sta se je obe vladi l. 1922. držali ter v praksi tudi izvedli in ki jo češkoslovaška vlada tudi izvaja ter jo bo tudi v bodoče izvajala. Ta odstavek se je sprejel kot izraz določene smeri politike in nikakor ne kot pravna obveznost v uvodni pogodbi, da bi Češkoslovaška ne prišla v nasprotje s svojimi pravnimi obveznostmi napram Zvezi narodov, ki tvorijo z mirovnimi pogodbami prevzeto temeljno obveznost češkoslovaške republike in kateri je vsaka druga pogodba podrejena. Doselej se ni na nobeni strani pojavil dvom nad pravno stranjo te zadeve. Če pa se danes ali kadarkoli v bodočnosti pojavijo kakršnoli slični dvomi, bi se češkoslovaška vlada ne obotavljala v svrhu preprečenja nesporazumljenja ugotoviti, da je vse mednarodne obveznosti napram katerikoli državi, katere je prevzela, podredila besedilu in duhu pakta Zveze narodov.

«Narodni listi» smatrajo pogodbo za zelo nevarno. List vprašuje, ali nima pogodba kakih dopolnil, ki vsebujejo tajnosti ali stare pogodbe. Socijalni demokrati «Pravo Lidu» vprašuje, ali naj se s to pogodbo postavi Zveza narodov pred Rusijo v ozadje in naglašajo, da bi nastale velike nevarnosti, če bi se uveljavila taka prizadevanja, ki bi lahko povzročila spremembo vzhodnih mej, katere ščitijo mirovne pogodbe. Češkoslovaška bi storila dobro, če bi Rusijo čimprej de iure priznala. Uradna «Češkoslovaška Republika» piše, da pogodba ne ojačuje ideje Zveze narodov. Dasi Nemčija ni prekorajila okvi-

ra Zveze, hoče vendar interpretirati pakt Zveze mnogo svobodnejše, kakor je bilo to doslej običajno.

Varšava, 28. aprila. L. «Warszawianka» piše, da je pogodba naperjena v prvi vrsti zoper Poljsko. Posamezni členi pogodbe so v direktnem nasprotju s čl. 16 statuta Zveze narodov. List pravi, da sta Nemčija in Rusija pripravili načrt za uničenje Poljske. Kakor hitro postane Nemčija članica Zveze narodov in kakor hitro bi bil stavljen predlog za pomoč Poljski proti Rusiji, bi Nemčija brezdvomno glasovala proti in tako bi bila Poljska vsled določbe o soglasnosti sklepov Zveze narodov prisiljena svoji usodi.

Značilni italijanski glasovi

Rim, 28. aprila. L. časopise se bavi z rusko-nemško pogodbo ter naglašajo, da je ta pogodba le posledica vedno pravih vplivov in moči Zveze narodov. «Tribuna» ugotavlja, da je berlinska pogodba le nov izraz Zveze narodov in pravi, da se je Nemčija očitno odločila za odgoščeno njeno vstopa v Zvezo narodov s sklepom medsebojne nemško-ruske nevtiralnosti.

«Giornale d'Italia» pravi, da je pogodba nasprotna locarnskemu duhu. Locarnski dogovor temelji na premisi vstopa Nemčije v Zvezo narodov, kar ima za posledico, da je Nemčija dolžna izpolnjevati vse obveznosti statuta Zveze narodov. Med temi je tudi člen 16, po katerem je vsaka država dolžna sodelovati v mejah možno. Isti pri vseh oboroženih akcijah Zveze narodov in mora dovoliti prost prehod skozi svoje ozemlje četam, ki opremljajo po nalogu Zveze narodov. Člen 2. berlinske pogodbe pa predvideva popolno nevtiralnost med Nemčijo in Rusijo, ako bi bila ena ali druga napadena. Kako naj pošlje Zveza narodov ali Francija pomoč varšavski vladi, ako napade Rusija Poljsko?

«Messaggero» piše: Ne sme se prezreti, da je bila sklenjena nemško-ruska pogodba po nespravljivih Čičerinovih besedah proti Zvezi narodov in po sklepu poljsko-rumunske pogodbe. Ako bo Nemčija sprejeta v Zvezo narodov, ne bo govorila samo v svojem imenu, temveč tudi v imenu Rusije.

Akutna vladna kriza na Poljskem

Radi nepomirljivosti opozicije bo podal Skrzynski 4. maja demisijsko celokupne vlade in ne bo prevzel mandata za sestavo nove.

Varšava, 28. aprila. Ministrski predsednik Skrzynski je prišel v ponedeljek pogajanja z voditelji parlamentarnih skupin o eventualnem razširjanju vladne koalicije. V konferenci s poslancom Thugotom je izjavil Skrzynski, da je nervoznost na levičarji popolnoma neutemeljena, ker bo itak v torek 4. maja podal demisijsko celokupnega kabineta.

Skrzynski je izjavil, da smatra sedanjo vlado kot prehodno v svrhu rešitve državnih potreb in nima nobenega namena, da bi jo ojačil. Tudi v razgovoru z voditeljem

agrarne stranke poslanec Dombkijem je ponovil ministrski predsednik Skrzynski to izjavo ter pristavil, da ne bo prevzel misli za sestavo nove vlade.

Po mnenju parlamentarnih krogov obstoje za nadaljni razvoj političnega položaja štiri možnosti: 1.) Ohranitev sedanje vladne koalicije z novo vlado, 2.) Obnova vladne koalicije s socijalnimi demokrati, pri čemer bi se izvedle obširnejše osebne izpremembe v vladi, 3.) vlada takozvanih močnih oseb, ki bi izvedla izpremembo ustave ter razpustila sejm, 4.) sestava uradniške vlade

godba mogla ojačiti Zvezi narodov sovražne tendence Rusije, je izjavil dr. Stresemann, da je ravno nasprotno mnenja, ker izpolnjuje nemško-ruski sporazum locarnsko delo za mir. Odnosaji Nemčije napram Zvezi narodov, v katero bo bržkone kmalu stopila kot članica, niso s to pogodbo v ničemer izpremenjeni.

Zunanji minister dr. Stresemann in ruski ljudski komisar Čičerin sta ob podpisu nemško-ruske pogodbe izmenjala pozdravni brzojavki. V svoji brzojavki izraža dr. Stresemann prepričanje, da bo berlinska pogodba izpolnila svoj namen, sodelovati pri ojačenju mira na podlagi prijateljskega sodelovanja obeh narodov, usvarjen z rapalsko pogodbo.

Čičerinova brzojavka pravi med drugim: «Mi smatramo pogodbo kot orodje mira, ki bo pripomoglo k svetovnemu miru. V tej pogodbi živi rapalski duh nadalje in vrši svoj blažilen vpliv na splošni položaj.»

Pogajanja za vzhodno-evropski pakt

Riga, 28. aprila. d. Politična aktivnost Rusije je dala zunanjim politikam baltičkih držav novo pobudo. Včeraj se je vršil sestanek zunanjih ministrov Estonske in Letonske, na katerem se je sklenila zaključitev pogodb med vzhodnimi državami po zgledu locarnske pogodbe. Estonska in Letonska bosta imenovali parlamentarno komisijo, ki bo ob ravnavala vsa skupna vprašanja zunanje in gospodarske politike. Zanimivo je tudi, da bo estonski državni predsednik Iškaste potoval 14. maja na Finsko, pri čemer se povdarja politična važnost tega obiska s tem, da se bo izvršil na povabilo Finske.

Varšava, 28. aprila. d. Finska je poslala Rusiji noto, v kateri napoveduje prekinjenje pogajanj o finko-ruski varnostni pogodbi. Finska ugotavlja, da more sprejeti pogajanja šele pozneje, ko se bo izpremenil položaj baltičkih držav.

Boji v Siriji

Beirut, 28. aprila. s. O zavzetju Sueje po francoskih poročajo, da so Francozi poslali v boj 11 bataljonov proti mestu, ki ga je branilo 6 tisoč oboroženih Druzov, več stotinj in dva topova. Na francoski strani je bilo 80 mrtvih in 270 ranjenih. Tudi izgube Druzov so bile znatne.

Zaščita francoskega franka

Pariz, 28. aprila. s. Ministrski svet je včeraj odobril naredbo podjedelskega ministra in odločil, da je treba biti moki pri mešati 8 odst. rti. Vladi je storila ta sklep da prepreči uvoz inozemske penice pred francosko jetvijo, ker bi utegnilo to novno poslabšati tečaj franka.

Vzroki in posledice razkola radikalov

Zanimiv članek beograjske «Reči».

Beograjska «Reč», glasilo Svetozarja Pribičevića, od 28. t. m. objavlja uvodnik, v katerem razpravlja o zadnjih dogodkih v radikalni stranki. Predvsem ugotavlja, da se po zgodovinskem preokretu v življenju našega naroda, ogromnih izpremembah na zemljevidu Evrope, po novem duhu, ki je prevel naš kontinent, po našem narodnem ujedinenju in formiranju naše nove države, stare stranke niso mogle prilagoditi novemu času in odgovoriti novim in povečanim potrebam naroda in države.

Osnovane na programih izpred 50 let v novem času niso imele pravega programa. Znašle so se pred novimi in večjimi dolžnostmi, bile pa so preslahe, da im zadostne, kakor bi bilo potrebno. Politični, gospodarski, socijalni in kulturni problemi so se pojavljali zelo hitro, stare stranke pa so ostale vznemirjene ali zaprtih oči brez sposobnosti za pravilno oceno in zdravo orijentacijo. Izgubivši politično orijentacijo so začele izgubljati tudi moralno orijentacijo. Pričele so kolehati, za tem pa se spuščati v nedopustne kompromise med seboj, nazadnje pa v korupcijo. Direktivno tem strankam so pričeli dati ljudje, ki so imeli manj skrupulov in več brezobzirnosti. To je bila običajna direkta ad hoc po trenutnih interesih posameznikov, ki so se prerinili v prve vrste in vlekli za seboj kako poslovno-politično skupnico ali kličko.

Radikalna stranka predstavlja tipičen primer teh zmehčenih, nemohkih odnosov v starih strankah. Poleg majhnih skupin in klik sta se v njej že davno kazali dve nasprotni struji, dve politiki, dve tendenci. Prva je bila struja, politika in tendenca Ljube Jovanovića, druga pa Nikole Pašića, z njunimi bližnjimi in daljnimi prijatelji, odkritimi in prikritimi simpatizerji. Kar je bilo v tej razcepljenosti jasno, je bil antagonizem teh struj, skrita ali odločna borba za prestiž v stranki. Jasna pa ni bila politična ideologija, politična smer prvih in drugih. Morebiti je bila ravno zaradi tega, ker je manjkala idejna podlaga, ta borba srditeja in je zaradi tega dovela do izključitve Ljube Jovanovića.

Daleč od tega, da bi bil škodljiv političnemu življenju države, je razkol radikalov v resnici koristen ter služi razčiščenju notranjih odnosov. Koristen je tudi za radikalno stranko samo, ki je bila obremenjena z najnasprotnjšimi političnimi naziranjmi, potiskana z ene črte na povsem drugo nasprotno, iz ene nedoslednosti v drugo, pri čemer se je vedno bolj kompromitirala ter rušila avtoriteto, ki jo je nekdaj imela.

Diferenciranje radikalov je neobhodno potrebno v interesu formiranja političnih naziranj ljudi, ki so ob strani Pašića, ter ljudi, ki so ob strani Ljube Jovanovića. Kolikor se ve, je Ljuba Jo-

vanović gravitiral k takozvani politiki «sporazuma», k kooperaciji z Ljubo Davidovićem. St. Radićem, dr. Korošcem, k političnemu oportunizmu, ki je bil nasproten smeri intrasigentnega narodnega ujedinenja ter državnega unitarizma in ki je podpiral zavestno ali nezavestno federalistične in separatistične tendence. Kakor kažejo gotovi znaki in izjave, se Pašić ni strinjal s to politiko večnih, neplodnih in oportunističnih aranžmajev v škodo določene notranje državne politike. Toda niti prvo niti drugo naziranje ni bilo doslej formirano in stvar bližnje bodočnosti je, kako se bo to zgodilo. Brezdvomna korist je že v tem, ker se bo moralo vsled sile razmer formirati.

Kar se tiče splošnega položaja Pašića in Lj. Jovanovića, se more ugotoviti, da ima Jovanović mnogo slabše pogoje stanja med narodom. V tem pogledu stoji Pašić nesorazmerno bolje. Toda Pašić je v zadnjem letu dni pokazal znatno neopredeljenost in neodločnost v izvajanju jasno formirane politike. Po gotovih odstavkih v njegovem nedeljskem govoru na seji glavnega odbora radikalne stranke bi se moglo sklepati, da je Pašić spoznal vso škodljivost politike oklevanja in da je poizkusil opustiti to politiko. Jasno je obsodil politiko takozvanega «sporazuma», ki je v svoji osnovi federalistična. Določeno je izjavil, da je proti vsaki federalistični tendenci in za politiko narodnega in državnega edinstva.

Toda v govoru šefa radikalne stranke je bilo tudi nekaj mest, ki ne odgovarjajo pravilnemu pojmovanju pomena posameznih pokretov v naši državi. Ilirizem v začetku preteklega stoletja in jugoslovenstvo v početku sedanjega stoletja nista ista politična pokreta.

Težnja, da ves narod in njegova država dobita eno ime, ne more biti naperjena proti principu narodnega edinstva. Avstrijca, ki se je borila proti našemu nacionalnemu ujedinenju, je strela za tem, da vsili posameznim delom našega naroda razna imena ter da ne ohrani samo ona, ki so že obstojala: Srb, Hrvat, Slovenec, temveč, da stvori tudi četrto bosensko in peto črnogorsko.

Dejstvo, da se je politično diferenciranje pričelo, je tolažljivo. Toda ta diferenciacija se mora izvesti do konca. Ona bo pogoj za pregrupiranje političnih moči in regeneracijo političnega življenja v naši državi, ki je bilo dovedeno do absurde zmeh in tavanja na mestu.

Iz današnjega procesa diferenciacije mora narod jasno spoznati politične tendence voditeljev in strank, pote, po katerih se hodi in cilje, po katerih se stremi.

Samo tedaj se bo njegova volja upoštevala in bo narod v resnici kovač svoje sreče ter tvorec svoje bodočnosti.

Po včerajšnji Radićevi avdijenci na dvoru

Radić je odhajal slabe volje in je odgovarjal novinarjem kakor Pitija.

Beograd, 28. aprila.

Stjepan Radić je z jutranjim brzojavkom zopet došel v Beograd. V salonskem vagonu «Sava», toda to pot brez gospe Marčinke in vohbe brez famije. Na kolodvoru ga je sprejel Pavle Radić z nekaterimi poslanci in novinarji.

Ali ostaneta Nikić in Suprin v vladi? je bilo prvo vprašanje novinarjev na poti z Radićem v klub.

Zemkrat sta še ministri. Kako dolgo še bosta, ne vem. Vsekakor pa ne dolgo. Ostanem v Beogradu dva ali tri dni, in se nađelam, da bom stvar uredil.

V klubu je Radić ostal do 10. dopoldne in je poglavitno konferiral z disidentom Tomo Kovačevićem. Ko je odhajal iz kluba, je izjavil novinarjem:

«Pavle Radić mi je referiral o svojih razgovorih z Nikićem in Suprinom. Jaz pa sem se razgovarjal v klubu s Tomo Kovačevićem in našimi poslanci, kolikor jih je tu. Videli bomo, kako dolgo še Nikić in Suprina ostaneta ministri, ker je narod izkorel svoje. Namigaval je s tem na nezauzpete, ki so jih vpsolale organizacije iz onih okrajev, kjer so bili izvoljeni dr. Nikić in ostali disidenti.

V avdienco na dvoru je Radić prispev v spremstvu dr. Pernara nekoliko pred poludnem. Ostal je pri kralju domala celo uro. A ko se je vračal z dvora, je bil nekako pobit in slabe volje. Ni ga bilo pripraviti do običajnih izjav, marveč je novinarjem dejal na rama vprašanja le naslednje pitljive odgovore:

— Evo vidite, pomlad se razvija, pa tudi politika se razvija. Novega ni nič. Kar je bilo novega, sem napisal v «Domu». Nj. Vel. kralja sem obvestil o dogodkih v klubu.

— Ali ste se pobotali z Nikićem in Suprinom? so vpraševali novinarji.

— No, saj se z njima nisem niti prepiral!

— Ostaneta li Nikić in Suprin v vladi?

— Vse je v krilu bodočnosti, to je odvisno od mnogih stvari!

— Insistirate na tem, da Nikić in Suprin izstopita iz vlade?

— Jaz insistiram samo na tem, da se dela.

— A kaj je z obnovom koalicije RR?

— Vse je v zraku, pa bo gotova tudi na zemlji. Mislim, da bo vse dobro. Zaposil sem Uzunovića, da me popođine sprejme Nato povem več.

— Kako mislite o Ljubu Jovanoviću?

— Vrlo dobro!

— A o Pašiću?

— Vrlo dobro!

— In o Uzunoviću?

— Vrlo dobro!

— Pa o Simonoviću?

— Tako, tako!

Tako je torej novinarjem danes bila prvič dana prilika občudovati Stjepana Radića v ulogi politične Pitije, ki pa mu slabo pristaja. A morda je tega bila kriva zgolj pobitost po avdienci in Radićeva popolna neugurnost v momentani situaciji.

Politične beležke

Za klerikalce še ni prišel čas

«Slovenec» se zgraža nad Sv. Pribičevićem, ki je v Podravske Slatine izjavil, da «naš čas prihaja». Skofci list pravi, da je namreč Sv. Pribičević mnenja, da pomenja sedanja kriza krah politike sporazuma, vsled česar da je jasno, da se moramo vrniti k politiki nesporazuma, to je k skrajnemu centralizmu, ki ne pozna ne Srbov, Hrvatov in Slovencev, ampak samo narodno edinstvo. Sedanja kriza pa nikakor ni posledica politike sporazuma, pravi «Slovenec», ker takega sporazuma sploh ni bilo. Bila je mesto poštenega sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci samo kralja kupčija med Pašićem in Radićem, ki je skrahirala, kar je čisto prav in dobro Ozdravila bo država le, pravi nadalje, če se začne politika resničnega sporazuma na podlagi enakopravnosti. Ta «resnični sporazum» bi bržkone nastal po mnenju «Slovenca», če bi poleg radićevcev mogli zlezi v vlado tudi klerikalci in uresničiti svoje avtonomistično-separatistične želje. To bi bil za klerikalce seveda pravi «resnični» sporazum. Na tak sporazum pa bodo še dolgo

ponovno naglašamo, da klerikalci niso ničesar storili za ublaženje centralizma, ko so bili na vladi, in da so se vedno borili proti uvedbi samoupravnih skupščin.

«Batinaštvu» v prosvetnem ministrstvu

Tekom kratke dobe, kar se v prosvetnem ministrstvu nahaja Miša Trifunović, so bile izvršene nekatere najhujše reparacije prosvetnih nasilstev iz ere St. Radića. Tako je Trifunović predvsem ustavil nasilje proti UJU v Zagrebu, kateremu bi se morala odvzeti znatna vsota denarja. Nadalje je ustavil znani škandal v zagrebškem muzeju in rehabilitiral nekatere preganjance. To naravno Radiću ne prila, zato objavlja v «Domu» naslednjo beležko:

«Batinaško politiko v ministrstvu prosvete uvaja Miša Trifunović tako brezobzirno, kakor da imamo vlado PP in kakor da ne bi šlo za istinsko vlado narodnega sporazuma.»

Za Radića torej «narodni sporazum» pomeni le brezobzirno preganjanje nacionalnih institucij in nacionalnih ljudi, a če se ta nasilja reparirajo, se temu pravi «batinaška politika». Miša Trifunović je Radiću lahko hvaležen za priznanje.

Iz demokratske stranke

Občni zbor k. o. SDS v Čatežu ob Savi se vrši dne 9. maja in ne 1. maja, kakor je bilo v včerajšnji številki «Jutra» objavljeno.

Na Bački, kjer je bil po referatu g. dr. Rapeta izvoljen sledeči odbor: Ivan Marijević, pos. Radulje za predsednika; Lovrenc Černe, posestnik za podpredsednika; Jožef Kralj, za tajnika; Jožef Znidaršič za blagajnika; Gregor Gorenc, Anton Kosce, Kralj Alojzij, Stojš Alojzij, vsi za odbornike. Izražena je bila zaupnica nar. posl. dr. Zerjavu in Svetozarju Pribičeviću.

Kratke brzojavke

Pomirjenje v Turčiji

London, 28. aprila. s. «Daily Mail» poroča iz Carigrada, da je turški zunanji minister odgovoril na italijansko noto o italijansko-turških odnosajih, da želi Turčija mirnega sodelovanja z Italijo. Minister je povdarjal, da izvira trenutno razburjenje v Turčiji odtod, ker prinaša italijansko časopisje razne članke o ekspanzivnem gibanju v Italiji.

Listi poročajo iz Carigrada, da se je po sklepu abesinske pogodbe med Italijo in Anglijo razburjenje zopet poleglo. Govorice o italijanskem napadnem načrtu proti Adalaji so pripisovali diplomatski potezi Anglije, ker so menili, da hoče Anglija na predvečer obnovljenih pogajanj glede Mulsula očitno dokazati Turčiji vrednost mirne ureditve z Anglijo. V ostalem so v Angori prepričani, da Italija ne bi nikdar povzela kakoga koraka brez pristanka Anglije.

Mednarodno zborovanje kriminalistov

Dunaj, 28. aprila. k. Od 26. do 28. t. m. se je vršilo tukaj II redno zasedanje mednarodne kriminalno-policijske komisije, ki jo je uvedel mednarodni policijski kongres v l. 1923. Komisija je zborovala pod predsedstvom policijskega prefekta Schoberja. Zastopanih je bilo 17 držav. Komisija se je borila z mnogimi predlogi glede meddržavnega sodelovanja, ki bi služilo varnostnim oblastem na kriminalno-policijskem polju. Sklenjeno je bilo tudi, sklicati za september ob priliki pruske policijske strokovne razstave mednarodni policijski kongres v Berlinu. Istočasno naj bi ponovno zborovala mednarodna policijsko-kriminalna komisija.

Reforma vojaške službe v Franciji

Pariz, 28. aprila. d. Vojni minister Painlevé je podal listom nekaj izjav o novemu vojaškem zakonu, po katerem se vojaška služba zniža od 18 na 12 mesecev. Število divizij vojske se zniža od 32 na 20, zato se pa zviša število poklicnih častnikov od 76.000 na 105.000 všteti kolonialne čete. Civilni uradniki vojske se pomnože za 14 tisoč, da se tako prepreči, da bi se vojski bavili z nevojaskimi deli. Kolonialna armada bo vsega skupaj štela 277.000 mož, med njimi 97.000 belopolnih. Novinci se ne bodo več vpoklicali z 20, ampak z 21. letom starosti. S temi reformami upa prihraniti vlada 255 milijonov frankov na leto. Nove reforme stopijo po načrtu v veljavo šele leta 1929.

Velika nesreča na morju

Tokio, 28. aprila. b. V silnem viharju se je pri otočju Kurilih razbil na pečinah 1540 tonski parnik «Chichibudaru». Doselej pogrešajo 230 oseb.

Šef vlade obsojen na smrt

Moskva, 28. aprila. s. Bivšega predsednika transkaspjske vlade Fundikova, ki je dal za časa angleške okupacije ustreliti številne voditelje transkavkasskega delavskega gibanja, je vrhovno sodišče v Baku obsodilo na smrt.

Justifikacije v Pekingju

London, 28. aprila. V Pekingju so čete zaveznikov izvršile množične smrtno obsodbe nad pristajali nacionalistov. Med drugimi tudi nad generalom Vangom, ki mu je bila po odhodu Lučunglinga poverjeno nadzorstvo nad glavnim mestom.

Smrtna obsodba morilke

Niemes, 28. aprila. b. Tukajšnja porota je obsodila bolničarko Sierre na smrt, ker je zastrupila dvanaest ljudi.

Naši kraji in ljudje

Vsem prijateljem pokojnega dr. Antona Medveda!

Več ko eno leto je preteklo, odkar nas je zapustil ljubitelj našega naroda, naš prijatelj in vzgojitelj prof. doktor Anton Medved. Vsak, ki je poznal pokojnikovo blago srce in darežljivo roko, bo rad verjel, da mu iz skromne zapuščine ni bilo mogoče postaviti nagrobnega spomenika, kakršnega zasluži. Čemu mi na grob kamenit spomenik? tako je pač rajni mislil sam o sebi.

Zato pa je častna dolžnost vseh, ki smo in ki ste poznali dr. Medvedovo osebo in njegovo vsestransko, nesebično delo, da svojemu učitelju in vzgojitelju, prijatelju in odličnemu kulturnemu delavcu postavimo dostojen spomenik, ki naj bo živa priča naše in narodove hvaležnosti do nezabnega zaslužnika.

Podpisani odbor se obrača na vse prijatelje + dr. Antona Medveda s prošnjo, da prispevajo za njegov nagrobni spomenik. Prispevki se naj pošiljajo po razposlanih položnicah ali pa naravnost na naslov: kanonik Franc Moravec, Maribor.

Odbor: Dr. Vekoslav Kukovec, minister v p., dr. Josip Leskovar, župan mesta Maribor, Franc Moravec, kanonik, dr. Josip Tomlinšek, ravnatelj državne gimnazije, Janez K. Vreže, profesor, Alojzij Rezman, profesor.

Jaša Nenadović umrl

V Nišu je 23. t. m. umrl bivši artiljerijski podpolkovnik Jaša Nenadović. Pokojnik je bil v vsi Srbiji znana oseba. Navdušen Jugosloven, idealen rodoljub, kakršnih je danes malo. Že pred balkansko vojno je bil delaven v Sokolu, zlasti pa je bil marljiv član in delavec v »Narodni Obrani«. Leta 1911 se je udeležil sokolskega zleta v Zagrebu in se nato napotil v Slovenijo, da spozna tudi slovenske kraje. Bival je več dni v Ljubljani, prehodil Gorenjsko, užival gostoljubje v Podbrezju, občudoval Blejsko in Bohinjsko jezero, se divil v Vratih očaku Triglavu ter vzljubil ta prekrasni košček naše zemlje.

Simpatičen mož s krasno dolgo, črno brado je vzbujal povesdo polnost in avstrijski policijski zaupniki so sumili v njem srbskega špijona. Takrat je že stopil kot major v pokoj in postal direktor kaznilnice v Nišu. Potem je prišla balkanska in nato svetovna vojna. V obeh se je boril kot pravi srbski junak. Ni se bal smrti, zato se je tudi živ vrnil iz vojne. Postal je najprej upravnik kaznilnice, potem pa inspektor socialne politike. Uživil je takoj zopet Sokola in postal njega starosta. Osoval je moravsko sokolsko župo in ji stopil na čelo. Bil je tudi v starejštvu Sokolskega Saveza in kadar je bila kakšna skupščina delegatov v Ljubljani, vselej je prihitel iz daljnega Niša sem, ker mu je Ljubljana prirasla k srcu.

Letos se je pripravil, da znova poseti Gorenjsko, pa so mu Sojenice prečasnno prestrigale nit življenja. Pokojni je bil v sorodu s črnogorsko kraljevsko rodbino in je v mladosti tudi živel v Črni gori. Mladega, krasnega Sumadince je imel rad tudi takratni knez Nikita, zlasti ker je znal izborni streljati. Vkljub svojim nekdanim zvezam z Njegošev rodbino, je bil srčno vdan Karagorgijevićem. Umrl je v 52. letu svojega življenja pač na posledicah vojne. Pokopali so ga v nedeljo. Pogreba se je udeležil ves Niš, ker ni bilo moža v mestu, ki bi bil tako znan in spoštovan, kakor pokojni Jaša. Svetal mu spomin!

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

0 razmerah v Prekmurju

V začetku tega meseca sem se mudil več dni v Prekmurju. Ker sem imel priliko, da sem se na lastne oči seznanil s prekmurjskimi razmerami, sem se moral žal kmalu prepričati, da te razmere izdaleka niso take, kakor bi bilo po 7 letih, odkar spada Prekmurje k naši državi, želeli in upravičeno pričakovati. Vzrokovi tega žalostnega dejstva je več in dobro bi bilo, če se tudi v javnosti pove o tem pojavu par besed, zato prosim, da priobčite naslednje vrste.

Najprej treba poudariti, da se je takoj v začetku napravilo, mnogo pogreškov in da se tudi sedaj še vedno delajo napake, ki niso nič manjše od onih iz prvih let. Tedaj se je splošno nastopalo tako nesrečno, da se je domače prebivalstvo odbijalo, mesto da bi se pridobivalo, saj se je v vsakem Prekmurcu brez razlike videlo le madžarona in protidržavna človeka. Dolgo je trajalo, da so trezno misleči pomirili vročerkveže in sedaj je le redko slišati gori navedeni naziv, ki je napravil toliko škode, dasi je žal še vedno nekaj takih, ki v nepoznavanju danih razmer hočejo z glavo skozi zid. Ko se je pa pokazalo, da se na ta način ne pride nikamor, so na nekateri gospodje — mesto da bi se držali zlate sredine treznosti in zmernosti — padli v drugo skrajnost in kažejo zlasti proti premožnim domačinom tako uslužnost in ponižnost, da zopet radi tega ne pridejo nikamor in celo zapravljajo svoj in narodni ugled.

Slabo je vplivalo in še vpliva tudi to, da se je v Prekmurje prenesla vsa slovenska razdrapanost in še sedaj vodijo nekatere stranke strankarski boj z ono brezobzirnostjo, kakor n. pr. na Kranjskem. Kako naj se je pravilno orientiral prekmurjski volilec pred 11. ali 14. skrinjicami, če je videl in še vidi, kako nasprotstvo vlada med brezštevili slovenskimi strankami in sliši in čita vse klevete, s katerimi obkladajo nekatere slovenske stranke svoje nasprotnike. Popolnoma razumljivo je tedaj, da je večina prekmurjskih krogljic pobral — Hrvat Radič!

Končno je pa še treba omeniti, da se tudi v gospodarskem oziru v Prekmurju ni storilo vse, kar bi se lahko storilo. Tako n. pr. odnaša Mura cele nile in še vedno ni nič slišati o kakih regulacijah, da ne govorimo o slabem stanju železniške proge M. Sobota—Hodoš in drugem, kaj šele o načinu, kako se izvaja agrarna reforma, ki je poglavitna zase!

Postavitev nove deške meščanske in ljudske šole v Mariboru

Maribor, 28. aprila

Mnogo se je o tem pisalo, še večja pa je dejanska potreba zgradbe nove deške meščanske šole za mesto Maribor in bližnjo okolico na desnem bregu Drave. Edina mariborska deška meščanska šola v Krekovi ulici mora danes zadostiti velikim zahtevam dokola iz mesta in obsežne bližnje okolice, dočim ima Maribor tri deške meščanske šole. Tudi mariborski občinski svet je o tem vprašanju razmotril in sklenil na svoji seji dne 2. februarja zgradnjo novega šolskega poslopja na desnem bregu Drave ter naročil mestnemu stavbnemu uradu izdelavo tozadevnih načrtov.

Stavbni urad je sedaj predložil mestnemu šolskemu svetu tri načrte o zgradbi šolskega poslopja za deško meščansko in ljudsko šolo na vogalu Valvazorjeve in Smoletove ulice, zadaj za sedanjo ljudsko šolo III. na Ruški cesti. Poslopje po prvem načrtu gre okoli vogala in sicer na Smoletovi ulici v fronti 60 m, na Valvazorjevi pa v dolžini 52 m ter zakriva tamkajšnji otroški vrtec, po drugem načrtu pa se razteza celo poslopje v eni fronti 92 m v Smoletovi ulici, kar pa ni prikupljivo za šolo.

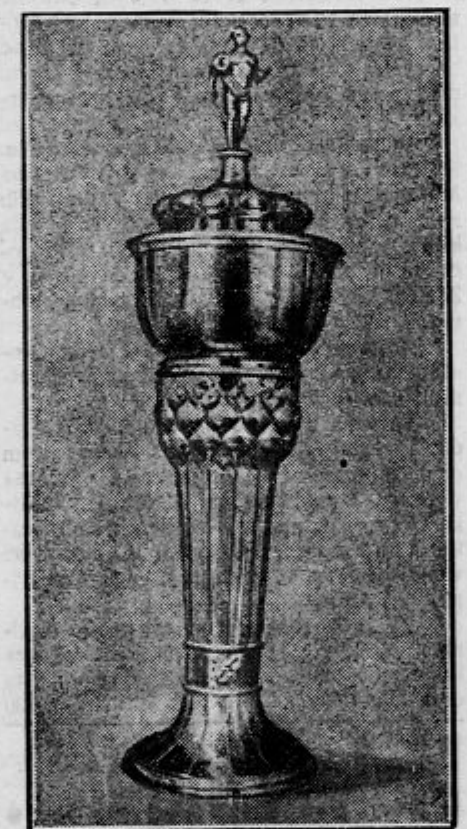
Mestni šolski svet je odobril na včerajšnji seji tretjo varijanto, po kateri bo stalo šolsko poslopje na vogalu Smoletove in Valvazorjeve ulice, na prvi v dolžini 80 m, na slednji pa v dolžini 33 m, torej med šolo III., otroškim vrtcem in posestvom Jurmana. Poslopje bo dvonadstropno z dvema traktoma, v zapadnem bo nameščena ljudska šola, v južnem pa meščanska šola. Meščanska šola bo imela glavni vhod na vogalu, v pritličju bosta 2 razreda z garderobami, delavnica in stanovanje sluge, v prvem nadstropju 1 razred, ravnateljeva pisarna, konferenčna soba, knjižnica in čitalnica, fizikalna dvorana, v drugem nadstropju 3 razredi, risalna dvorana, v nadzidku pa glasbena soba in delavnica. V prizemlju ljudske šole pa bodo skupne kopalnice, delavnica, v pritličju 2 razreda, stanovanje sluge, v prvem nadstropju 3 razredi, sobe za voditelja in posvetovalca, v drugem nadstropju 4 razredi in v nadzidku še 2 razreda.

Stavba je povsem moderna in ustreza vsem novim higijenskim, pedagoškim in socialnim zahtevam. Orientacija poslopja je samo proti sončni strani, proti jugu in zapadu in bo poleg šol v Samostanski ulici edino tako šolsko poslopje v Mariboru. Za ta načrt so se izrekli tudi vse v poštev prihajajoče šolske instance. Mestni šolski svet je izrekel stavbnemu uradu in g. nadpom. Magelstu ki je vso svojo spretnost ustavil v to delo, lepo priznanje.

Sedaj je odvisno samo od občinskega sveta, da dovoli potrebne kredite in razpiše čim prej stavbna dela, da se bo moglo že najkasneje z julijem pričeti z gradnjo in da bo še pred letošnjo zimo surova stavba pod streho. Na ta način bo lahko izročeno že v prihodnjem šolskem letu poslopje svojemu namenu. V njem se bosta nastanili meščanska in ljudska šola, ki ima sedaj prostore v poslopju na Ruški cesti, v to pa se bo preselila dekleška ljudska šola iz poslopja poleg Magdalenske cerkve, ki bo tako postalo prosto in uporabno v druge svrhe.

Schwabov pokal

V svrhu propagande za lahkoatletski sport v našem mestu je daroval znani ljubljanski trgovec Drago Schwab krasen pokal za propaganden stafetni tek. Ta tek se

vrši prihodnjo nedeljo, 2. maja ob 11.30 na progi Gledališka ul., Gajeva ul., Dunajska in Aleksandrova cesta. Proga je dolga 2600, predpisana za pet tekačev po 130 m s štirikratno predajo, oziroma prevzetjem. Teče se torej petkrat okoli imenovanega štirikotnika.

Ta lahkoatletski prireditev bo brezdvomno med našim občinstvom vzbudila veliko zanimanje.

Vreme

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Menjajoče oblačno, mestoma morda tudi padavine. Hladnejše vreme.

Danes ob:
4., pol 6., pol 8. in 9. uri

Sloviti roman Aleksandra Dumasa, ml.

Ljubljanski dvor
Kino
Predniznato: Jubilejni Nordisk film: „Ljubljanka maharadža“

Dama s kamelijami

Ljubavni roman pariške metrese in kurtizane. V glavni vlogi Ala Nazimova in Rudolf Valentino. — Izveč programa: „Flik in Flok kot bokserji“ salve smeha! Vkljub velikemu programu (9 dej.) cene nezvišane.

Petdesetletnica Narodnega kulturnega društva v Mali Nedelji

Narodno kulturno društvo v Mali Nedelji proslavi dne 2. maja svojo petdesetletnico. Popoldne ob pol 4. se bo uprizorila igra „Miklova Zala“, nato pa bo velika ljudska veselica. Narodno kulturno društvo v Mali Nedelji je med najagilnejšimi, najpostritvovalnejšimi društvi ne le v ljubumerskem okraju, ampak v severnem delu Slovenije sploh. To društvo je pač zaslužio s svojim vnetim delom za izobrazbo in napredek našega ljudstva ob meji, da mu ob redki društveni proslavi petdesetletnice vsaj z mnogobrojnim obiskom priznamo njegovo delo. Naj prihitite na to proslavo vsa kulturna društva iz okolice, zlasti še vsa društva iz ljubumerskega in gornjeradganskega okraja. Treba je, da se medsebojno podpiramo, da se približe spoznamo pri delu, da se drug od drugega učimo in si v bratskem zagrljuju pridobivamo novih moči za duhovni dvig in kulturni napredek našega naroda. Z mnogobrojnim medsebojnim obiskom prireditvev pa znanamo tudi kamen do kamna in s tem sami ustvarjamo krepko gospodarsko podlago, na kateri bodo naša kulturna društva lahko in uspešno delovala.

Zdravo in na svidenje 2. maja v Mali Nedelji. ZKD.

Črtica o Mali Nedelji

V sredini Slov. goric, v sredini Prekije leži Mala Nedelja na 279 m visokem griču. To je rojstni kraj dr. Razlaga, enega izmed slavnih pionirjev Jugoslovenstva, ki mu bodo njegovi rojaki postavili meseca julija 1926 leta veličasten spomenik v večno proslavo njegovega imena.

Proti vzhodu in jugovzhodu se na številnih gričih vrste gorice, kjer se goli tista zlahtna vinska kapljica (n. pr. moravčak, pističan i. dr.), ki je že 1909 leta v Parizu in Londonu dobila na svetovnih razstavah zlato kolajno in križec, s čimer si je pridobilo tudi svetovni sloves. Od Male Nedelje je eden izmed najlepših razgledov. Čez vinorodne gorice se vidijo tam ob južnem horizontu Haloze, gora Boč in Donat, Pohorje pa proti zapadni strani. Proti severu in severovzhodu se vidi obširno in izredno rodovito Mursko polje ter dalje Prekmurje z vsem obmejnimi gričevjem.

Mala Nedelja je zgodovinsko znamenita točka Panonije, ki je že v rimskih in porimskih časih igrala svojo vlogo, o čemer nam prikaže ohranjene lokalne pravljice in v domačih kronikah zapisana zgodovina. Poroča se, da se je tukaj mudil sv. Metod o priliki svojega potovanja skozi Panonijo in je krstil ob suđenem »Křšovčaku«, ki je še danes znan pod tem imenom in se nahaja v prvotni nepokvarjeni obliki na severovzhodnem pobočju malonedeljskega griča (Lindberga), kjer še vedno izvira najboljše pitna voda tukajšnje okolice.

V času turških in krucovskih vpadov so se Malonedelčani vsakokrat hrabro postavili v bran tujim nasilnežem, čudni je marsikateri naš fant padel v turško suženstvo in marsikatera divna devojka izginila za vedno v turškem haremu orijenta, ter marsikatera junaška glava padla pod mečem turškega krvnika.

Tukajšnje prebivalstvo je živahno, po njegovih žilah se pretaka pristna panonska kri, ono ljubi dobro in pošteno zabavo, lepo pesem, godbo in je dobrosrčno ter vedno zvesto slovanstvu. Tukaj se je rodilo že mnogo narodnih delavcev in znanstvenikov, katerih imena malonedeljske kronike s ponosom omenjajo. V taborskih časih pred dvema generacijama se je vršil pod takozvanim bučkovskim hrastom eden izmed prvih slovenskih ljudskih taborov.

očara Jahni, elegantni slog in klasična linija. Če bi hoteli primerjati dr. Ivavica in Blodica s klasičnimi, bi vzporedili dr. Ivavica z Dittensdorffom, Blodica pa z mladim Haydnom, ker kaže tudi na mestoma sugestivno dramatično silo (zbori!). Muzikalna karakterizacija je izvrstna, pomislite na te neznane dvoence (Mlada ljubav, to je raj) ter na dragoceno humoristično pesem (Oj to bo zabava!).

Izvajanje je zadovoljilo. Mehki alt gđ. Zamejčeve (Verunka) je prišel zopet do veljave. Vansamblihi je izvrstna in sigurna. Ga. Križeva (Ljudka) se je rešmo trudila. Žal, da proti koncu vedno popušta. Sijajen tip je bil Janez gosp. O. K. sanskega, pevski in igralški dober, posrečen v masli. Take uloge gosp. Oksančur naravnost živi. Naš mladi tenor gosp. Burja (Vojteh) pa je znova dokazal, da se razvija upravičeno in da so simpatije, katere uživa, upravičene in zaslužene. Njegova višina postaja vedno bolj bleščajoča in kovi. nast. Zbor se je držal čisto, ter odpel svojo mestoma afino naporno partijo (so. pravi!) povojno. Večja pestrost skupin bi ne škodila.

Dirigiral je gosp. Hercog z ljubumsko do dela. Zlasti kretni zbor je podal prepričljivo in plastično.

Gledalciše je bilo dobro zasedeno, pohvala priročna in topla. Dr. J. V.

Angela Cerkvenika izvrstna slovenska drama „Greh“, na mariborskem odru. V najkrajšem času bo v mariborskem gledališču druga kretna predstava v tej sezoni.

Imenovani hrast še danes stoji. Malonedeljska cerkev in šola imata svojo lepo in častno preteklost, katere se naše ljudstvo s ponosom prav rado spominja. Pravljice o Radoslavskem in Kurškem gradu, ter o Drakovcih, Moravcih in Godemercih so stari ljudje kaj radi pripovedovali svojemu narodu. Na narodnokulturnem polju si je pridobilo neveljavne zasluge osobito v zadnjih desetletjih Narodno kult. društvo.

Naša Mala Nedelja je najlepša v cvetoči pomladi, v poletju in o priliki trgave. Nudi turistom in vsem prijateljem narave vedno nepokvarjeno sliko pristno panonskega življenja. V kletih našega ljudstva je izborna vinska kapljica, ki vzbudi v najsuparnejši človeški naravi živahno čustvo. Naš kmet se kaj rad veseli v lastni kleti pri kozarcu vina in klobasi oziroma svinjski pečenki iz »tünke«, in se razgovarja s poštenim tučcem in prepeva preleške pesmi. Majniška slavnost o priliki 50letnice Narodno kulturnega društva ter povsem Razlagova slavnost z ljudskim taborom meseca julija bosta narodni manifestaciji, kjer bodo imeli osobito tuji prikljki, da spoznamo naš panonski ediktosrečni značaj in gostoljubnost.

Inž. Ferdo Lupša

Nenavadni svati

Varaždin je imel te dni nenavadno senzacijo, ki je vzbudila ne samo v mestu, temveč tudi v okolici zelo veselo in živahno komentario. Vse mesto govori o svatbi in pizu 22letnega minarja s 64 let staro rožco. Nevesta je imela pastorko, katero je poročila z nekim vojakom in ji obljubila, da ji zapusti po smrti vse svoje življenje. Med tem pr se je nenadoma zaljubila v mladega minarja iz Novega Marofa, kateremu namerava izročiti vse svoje poseststvo in premoženje v gotovini. Ni čuda, da se je zet radi tega silno raztogotil. Videl je, da so ga opeharili. Ko sta šla mladi žena in stara nevesta k poroki, je streljal na svate, a slučajno ni nikogar zadel. Očividno je hotel nenavadno dvojico preplasi, da se ne bi poročila. A načrt se mu ni posrečil. Starka je bila namreč do ušes zaljubljena v svojega ženina. Skočila bi za njega, če bi bilo treba, tudi v ogenj. Kako zelo se je zagledala vanj, dokazuje najbolj dejstvo, da mu je na dan poroke izročila vso gotovino v znesku 160.000 Din. Vrhutega namerava prepisati nanj tudi hišo in zemljišče.

Radi streljanja je prišla po razburjenega zeta vojska patrolja, ki ga je odvedla na vojaško komando. A tamkaj so ga takoj spustili, ker se je zelo prebrisan izgovoril. Izjavil je namreč, da je streljal v zrak iz veselja, ker se je poročila njegova taseha. Ko so se svate vrnili iz cerkve, je bil že doma in je ponovno streljal iz samokresa, vendar zopet ni nikogar ranil. Morda pa je v resnici streljal v zrak od veselja. Toda svati in novopečeni mladi par so dogodek razumeli drugače, in poklicali nato policijo, ki je nasilneža odvedla v zapor.

Kot nenavadno novost, o kateri se po Varažnidu istokotno mnogo razpravlja, bi bilo še pripomniti, da se je nevesti, ki je stara 64 let, dogodil svetopisemski čudež. Govori se namreč, da je že štiri mesece v blagoslovljenem stanju. Po sv. pismu novega zakona se je zgodilo to samo Sv. Ani, ki je zanosila v 80. letu.

Danes

Prav zejo je vsem ugatal včeraj film

HORIDO

in vsi so se posebnj navduševali za prekrasne in ravne posnetke pokrajlin, velikanske love v evropskih pragodih, velike črede elenov, srn, divjih prašičev itd. Med vsem tem pa se razvija pretresljiva ljubavna drama.

Slisati je bilo samo: Res prekrasen film.

Predniznalo:

«ROSENAVALIER».

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Kino „IDEAL“

Ljubljanka maharadža

Gunnar Tolnaes,
Karina Bella
pride v kino „Dvor“

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama
Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 29.: »Deseti brat«. B. Petek, 30.: Zaprtlo.
Sobota, 1.: »Borba«. Izv.
Nedelja, 2.: »Pegica mojega srca«. Izv.
Ponedeljek, 3.: »Idioti«. A.

Mariborsko gledališče
Četrtek, 29.: »Možiček« in »V vodnjaku«. C. (Kuponi).
Petek, 30.: Zaprtlo.
Sobota, 1.: »Ognjenik«. A. Premijera.
Nedelja, 2.: »Evangeljnik«. C. (Po starem in kuponi). (Zadnjič v sezoni).
Ponedeljek, 3.: Zaprtlo.

Ljubljanska drama. Pri nocojšnji predstavi »Desetega brata« igra mesto obojetele goep. Danila ulogo Doleta goep. Lpah, ulogo graščaka goep. Jerman, ulogo zdravnika pa goep. Sančan.

Gostovanje ljubljanske opere v Splitu. Ljubljanska opera je te dni zaključila svoje gostovanje v Dubrovniku in bo imela v petek zvečer svojo prvo predstavo v Splitu, kjer se otvori gostovanje najbrže z Wagnerjevimi »Večnim mornarjem«. Sledele bodo opere: Manon, Adla, Boris Go-

dunov, Wally, Povratek, Gianni Schichi in Zvezave ženske.

Marionetno gledališče Atena je v soboto proslavilo petindvajsetletnico delovanja telesno - kulturnega društva »Atena« z lepo uspešno izvensezonsko predstavo Pocijeve pravljice »Čarobne gosli«. Predstava je bila dobrodelna, povabljeni so bili vsi oni mali prijatelji lutkarskega gledališča, ki jim ni bilo dano ogledati si predstav med sezono. Dvorana je bila nabito polna mladega sveta, ki mu je Atena s to brezplačno predstavo nudila obilo zabave in čistega razvedrila. Naj bi se tudi kameleje še prirežale slikne priredbe, ki povzdignejo zanimanje za marionetno gledališče med najširšimi sloji. —c.

Mariborsko gledališče: »Možiček« in »V vodnjaku«

Dne 27. t. m. nam je nudilo mariborsko gledališče lep in iskren užitek. Dela dvoh, žal, prerano umirlih skladateljev, ki jih ne veže samo slovenska kri, temveč tudi uprav klasična minotost in noblesa muzikalne linije.

Ljubka pantomima dr. Josipa Ivavica »Možiček« je delo, katerega smo lahko upravičeno veselili. Predstavlja se brez posebnih pretenzij in ambicij, vsebuje pa toliko lepih in zanimivih domiselnosti, da bi

lahko reprezentiralo našo glasbo tudi izven mej naše države. Inventarja je mlada in sveža, vrecel melodij nežerptljiv, ritmika zanimiva. Muzikalna karakterizacija je veskoki posrečena, fina ironija ljubavnih scen pa užitek zase. Žal, da je originalna partitura izgubljena, ker bi ta nudila tudi pogled na orkestralno čutenje umetnika. Instrumentacija gosp. Parme je ljubljenski, va in še dosti polna.

Izvajalo se je to delo, če upoštevamo naše razmere, prav dostojno. Harlekin g. Harastoviča (njegova je tudi koreografija), je bil izvrsten. Izkazal se je zopet kot eleganten in siguren pleaslec. Imeđ ženskih ulog gre prvenstvo gđ. Kovačičevi, ki je bila to pot v svojem elementu, temperamentna in kapriciozna. G. Urvalek je karaktiziral Pierrota prav dobro, gđ. Savinova je zadovoljila. Inscenacija pa je bila prerealistična. Osobito pri pantomimi, kjer je filisiran stili inscenacije je v godbi, bi se moral rešiser prilagoditi slogu dela, in odrsko sceno v tem smislu urediti. V tem primeru bi bila na mestu stilizirana scena, realizem predmetov pa naj bi bil le označen. Možiček mora biti enako običen kot Harlekin ter njegova prisotnost bolj podčrtana. Na račun realizma spada tudi z ostalimi kontrastirajoči kostum Colombine.

Dirigiral je upravljal dr. Brenčič, ki se je kot amater upravljal prav častno. Orkester je obvladal sigurno.

Sledila je opera-enedeja »V vodnjaku«. Vilijama Blodica. Na izredno sorodnost obeh del smo že opozorili. Tudi ta nas

uprizori se učinkovita in pretresljiva drama mladega nadarjenega pisatelja A. Cerkvenika »Greh«. Delo je razdeljeno na šest slik z epilogom. Dramatik nam na plastičen in dramatičen način suksesivno odkriva vso podloto nekaterih ljudi, katerim greh ni greh, temveč usoda, in kot je ljubezen poslanstvo, je greh poslanstvo; ne enemu ne drugemu se ne moremo odtegniti. »Greh« je zanimivo delo, umstveno globoko zasnovano, tehnično pa stilizirano v močnem dinamičnem prizoru. Režira ravnatelj dr. me gosp. V. Bratina ki bo inesceniral delo na zanimiv, originalen način. Igrajo ga Bukšekova in gg. Bratina, Grom, Zelenjak in drug.

Gostovanje gospe Čaletove v zagrebški operi. Dne 27. t. m. je gostovala v zagrebškem opernem gledališču aktivna članica ljubljanske opere ga. Čaletova. Peia je naslovno ulogo Puccinijeve »Tosce«, in je bila najboljša v dramatičnih momentih. Opero je dirigiral kapelnik Milan Sachs, ulogo Caravadoselja je pel gosp. Šmenc, ulogo Scarpia pa gosp. Vušković.

Rokopis Wildeove »Salome« se je našel v knjižnici pokojnega pisatelja P. Louisa v Parizu in se bo prihodnji mesec prodajal na javni dražbi. Po rokopisu so-deč, je Wilde svojo aktovko zelo popravljal v kratčnem odskitu.

Stravinskoga balet »Čebele« se uprizori v pariski operi.

G. Rjavec kot Samozanec v »Borisu Godunovu«. Dne 23. t. m. je gostoval v beograjski operi tenorist Jos. Rjavec v vlogi Samozanca.

Domače vesti

Hic Rhodus!

Nekaj tucatov ljudi smo že imeli, katerim bi se spomenik »šikale«. Če greš po Beogradu, je spomenikov vse polno, nad 30 sem jih našel, nekaj jih je po mestu in menda eden na Topčideru, ostali so pa porazdeljeni po Kalimegdanu, med zelenjem. To so enostavne sohe, z obrazom upodobljenca, imenom in letnico. Vse drugo moraš vedeti.

Tudi mi imamo nekaj kulture, lepa je, in mnogi se šopirijo ter se delajo, kakor da bi smeli gledati na druge z viška. Spomenikov pa nimamo kaj prida. Pred vojno smo imeli dva Radečka, Zajčevega Prešerna, Vodnika in Valvasorja, cesarja, Anastazija Zelenca, in pa znamenja, ki jih je postavilo »Društvo teh tablice«. Pa v Celju Jožefa II., in v Mariboru nekakega bivšega župana in zaslužnega lokalnega patrijota.

Po vojni smo se dobili voljake, Krekov nagrobnik in nekaj drugih nagrobnih kamnov, Radečki »ta«, cesarja in Jožefa II. je vrag vzela. Tudi Zelenca so odpovedali. Verovsek in Borštnik pa sta se naselila pred opero.

Malo življenje se živi dvanajst odborov za spomenike. Svoj odbor ima Askerce, svojega Miklošič, drugim pa sive lasje za spomenik Cankarju, Lunder-Adamčev spomenik dvigne vsakega pol leta nekaj prahu, za Groharja skrbijo zopet drugi; obljubljen spomenik in odbor zanj imajo še: Tavčar, Murn-Kette, Krek, Zitnik, Slomšek, Stritar in Vega, Morda je tudi še kje drugje kakšen odborček, z manj reklame. Vsak teh 12 odborov ima nabranih po par sto kron, nekateri celo dinarjev.

Pojavljajo se razne ideje. Nekateri bi radi postavili alejo spomenikov ob cesti iz Ljubljane na Ig, po vzorcu Siegesallee v Berlinu. Drugi bi radi organizirali »Savez odborov za spomenike«. Zopet drugi bi radi organizirali splošni »Spanteon« in vanj položili najprej vse odbornike vseh teh odborov. Nekateri svetujejo, naj bi g. veliki župan predlagal odklovanje vsem odbornikom, in »Jutro« da prinese njihove kontrate. Če smem sodelovati, bi se oglašil s predlogom, da te odbornike obdaviš (z veseljem davkom! Za seje pa še s prometnim!). To pa čutimo vsi: Resnobi so dnovi, nekaj se mora storiti! Vprašanje postaja pereče, večnih kriz in klerikalcev tudi ne moreš premlevali, torej nekaj aktualnega: Spomenike!

M. A. C.

* **Manifestacije dne 1. maja prepovedane.** Po naredbi notranjega ministrstva so zabranjene vse poulične manifestacije in obhodi ob priliki praznovanja delavskega praznika 1. maja.

* **Dr. Benešič zopet gledališki intendant v Zagrebu.** Kralj je podpisal odlok o zopetnem imenovanju dr. Julija Benešiča za upravnika zagrebškega gledališča. Minister pravnote Trifunović je izjavil, da se začasno ne izvrše nobene druge izpremembe. G. Bach ostane na svojem mestu, dočim glede opernega ravatelja Konjovića še ni padla odločitev.

* **Odklovanje hrvaškega znanstvenika.** Znan hrvaški znanstvenik, redni profesor zagrebške univerze v pokloju dr. Dragotin Gorjanović-Kramberger je odklovan z redom Sv. Save prvega razreda. Dr. Gorjanović je širok znanstvenega sveta znan po svojem odkritju Krapinskega pračloveka.

* **Izpremembe v državni službi.** Imenovanja sta računski svetnik Anton Eržen za računskega nadsvetnika pri direkciji šum v Ljubljani in pripravnik Alojzij Žumer za šumskega komisarja za agrarne operacije ljubljanske oblasti. Učitelj na nižji kmetijski šoli na Grmu Ludovik Puš je iz 5. skupine pomaknjen v 4. skupino II. kategorije. Pisar Aleksander Bahovec pri agrarni direkciji v Ljubljani je trajno upokojen, pisarica Zora Rovani-Berlot pri agrarni direkciji v Ljubljani pa je reducirana.

* **Izlet v Pariz.** Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani je sklenilo prirediti v dneh 1. do 12. septembra za svoje člane izlet v Pariz pod vodstvom dr. Izidorja Cankarja. Podrobnejši pogoji bodo v kratkem razglašeni potom časopisa.

* **Jugoslovanska turistična razstava v Berlinu.** V Berlinu se odprla danes naša razstava v svrhu propagande za naš turizem in za poset naše rivljere. Ministrstvo trgovine je poslalo v Berlin svojega delegata g. Dragomanovića z izbranim razstavnim materialom, ki obsega 180 velikih fotografij našega Primorja ter najlepših pokrajin naše države. Razstavljene so tudi slikovite naše narodne noše ter zbirka bosenskih in pirotskih preprog. Nemška slikarica gospa Gotzmann je razstavila 15 svojih oljnatih slik, ki predstavljajo Dubrovnik in njegovo okolico, znan naš publicist g. Penkala pa 80 akvarelov, ki predstavljajo narodne noše vseh jugoslovanskih pokrajin. Te akvarele je kupila nemška država na umetniški biblioteka v Berlinu. Na razstavi se bodo delili lepo opremljeni albumi slik iz naše domovine ter prospekti naših kopališč in zdravilišč. Razstava, ki je prirejena pod aegidom našega poslanstva v Berlinu, ostane odprta do 12. maja.

* **Pevski zborom, včlanjenim v ZSPZ v likv.** Podpisani odbor je poslal včlanjenim zborom ljubljanske oblasti okoliščino glede ustanovnega obnega zbora Ljubljanske župe JPS in koncerta, ki je določen na dan 13. junija. Da bo mogoče pravočasno sestaviti spored in pripraviti koncert, pozivamo vse zbere, da nemudoma prijavijo svoje sodelovanje zv. pevovodji g. Zorke Prelovca (Ljubljana, Narodni dom) in mu sporoče s svojim mnenjem in odnosno željami koncertne skladbe svojega repertoarja, izmed katerih bo artistični odsek zbral dve ali tri točke za nastop. Tudi naj društva prijavijo svoje delegate za ustanovni občni zbor župe v smislu razposlanega pravilnika Odbor preskribo udeležence obnega zbora in koncerta znižano vožnjo. Prijave na zveznega pevovodjo pričakujemo najkasneje do 1. maja.

neje tekem enega tedna. — Odbor ZSPZ v likv. in pripr. odbor Ljubljanske župe JPS. * V poročilo o zboru Jugoslov. deškosl. lige se je vrnila pomota: blagajniško poročilo je podal ravatelj Hanuš Krofita in ne ravn. Pečanka.

* **Reška prometna konferenca,** katere so se udeležili zastopniki naše države in Italije, je svojo nalogo uspešno zaključila. Dosegel se je sporazum v vprašanju jadranskega prometa ter direktnega železniškega prometa med našo kraljevino, Italijo in Madžarsko. Da se reški sporazum tudi v praksi izvede, je ostala na Reki naša uradniška komisija. Šef delegacije g. Cugmus, ki je vodil pogajanja, se je vrnil v Beograd.

* **Novi ameriški poslanik in naš jezik.** Novi ameriški poslanik na našem dvoru, g. Prince je posejti večer zunanega ministra dr. Ninčiča. Kasneje je v razgovoru s številnimi novinarji, ki so čakali nanj na splošno začetje gladi odgovorjal v srborvaščini in izjavil, da se je naučil jezika med hrvaškimi in srbskimi delavci v Ameriki, izpopolnil pa je svoje znanje za časa, ko je bil poslanik na Danskem, kjer je konverzal z neko učiteljico iz Dubrovnika. G. poslanik se po lastni izjavi uči še slovenščine.

* **Od česa je odvisen uspeh veleseljma?** Dosedanje delo na tem polju je pokazalo, da uspeh veleseljma ni odvisen toliko od razstavljenega dela samega, temveč od psihološkega vpliva na kupca. »Prodajati« in sicer v pomenu, pridobivati si udeležbo na veleselju čimdalje večji krog odjemalcev, to je glavni cilj veleseljma, ne samo razstava in trenutni uspehi. Veleseljem mora biti most med produkcijo in konsumom. Redno vsako leto obiskuje veleseljem večina naših trgovcev in prodajalcev, a to so pravi odjemalci producentov in engrosistov. Zato morejo biti trdki, ki bodo razstavili na VI. Ljubljanskem vzorčnem veleselju od 26. junija do 5. julija 1926. že danes si gurne uspeha.

* **Brezplačen prevoz vojakov v drž. poštinih avtomobilih.** Na zahtevo ministrstva za vojsko in mornarico je poštini minister po poprejšnjem zaslušanju strokovnega sveta dovolil, da se na avtomobilskih progah, ki jih vzdržuje poštino ministrstvo v svoji reži, odstopita v poštinih poštinskih avtomobilskih brezplačno po dva prostora vojakom, kadar potujejo po službenih opravilih ali pa na bolezenski ali drugačen dopust, a samo tedaj, če ima vojak predpisane listine. V avtomobil stopi lahko samo v krajih, kjer je pošta, ki mu bo tudi izdala brezplačni vojni listek. V odhodnih, oziroma končnih postajah morajo pošte prirediti po dva brezplačna prostora za vojaške, ako pa bi jih ne zasedli vojaši, potem se prostora lahko oddasta potnikom. Na vmesnih postajah smejo vojaši zasedati po dva prostora samo tedaj, če sta prosta ali če jih niso potniki naročili.

* **Blagajniške nakaznice poštne hranilnice.** Direkcija poštne hranilnice je te dni uvedla zelo koristno novost. »Blagajniške nakaznice«. Njihov značaj se razvija najbolj iz sledečega primera. Če potuje trgovec n. pr. iz Ljubljane v Beograd radi nakupa blaga in ne želi nositi s seboj gotovine, da mu ne bi bil denar na potu ukraden, vplača denar pri ljubljanski podružnici poštne hranilnice v Ljubljani in prejme od iste »blagajniško nakaznico«, na podlagi katere bo trgovcu znesek izplačala ljubljanska poštne hranilnice v Beogradu. Nakaznica se glasi na ime koristnika ter se mora isti ob prezentaciji nakaznice radi izplačila legitimirati, tako da so tudi v primeru tatvine itd. zlorabe izključene. Ta novost bo zlasti dobrodošla trgovskim krogi, ker se je doslej mogel v takih primerih izstavljati samo običajen nalog, ki se je moral pošlati po pošti, kar je povzročalo čisto zakasnitve in druge nepravilne. Na označen način bo pa v takih primerih nosil trgovec nalog s seboj v žepu in ga bo lahko inkasiral takoj po prihodu v Beograd. Blagajniške nakaznice so se za enkrat uvedle samo med pošto hranilnico v Beogradu in njenimi podružnicami v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu, tako da se trgovski krogi lahko poslužijo teh nakaznic le pri potovanjih med označenimi mesti. Vendar namerava direkcija poštne hranilnice uvesti v najkrajšem času ljubljanske nakaznice in kreditna pisma tudi na druga večja mesta v naši državi.

* **Avtomobilski klub, sekcija Ljubljana,** priredi 2. maja izlet v Logarsko dolino. Odhod ob 8. zjutraj izpred Kazine. Kongresni trg 1. Proga gre preko Domžal na Vransko, Braslovce, Mozirje, Ljubno, Solčavo v Logarsko dolino. Nazaj pa preko Gornjega Grada in Kamnika v Ljubljano. Upravni odbor sekcije Ljubljana se odprle že 1. maja ob 3. uri iz Ljubljane. Udeležba naj se čim prej prijavi tajništvu Autokluba, da bo mogoče pravočasno preskrbeti v Piskernikovem zavetišču zadostno število kosil.

* **Razpisana pošta.** Razpisana je služba poštne starišnje pri pošti Sv. Peter v Savinjski dolini (II/2) Rok za natečaj je 14 dni. Prošnje je poslati na direkijo pošte in telegrafa v Ljubljani.

* **Zvišani dodatki za nočno službo v pošti ni službi.** Po odloku ministrstva za pošto in telegraf pripadajo poštini, telegrafskim in telefonskim uslužbenecem za delo od 20. do 6. ure za vsako uro v poštini službi ti-le dodatki: a) uradnikom in pripravnikom II. kategorije po 0,90 Din, b) uradnikom in pripravnikom III. kategorije po 0,80 Din, c) zvančnikom in služiteljem po 0,60 Din; v ambulančni službi: a) uradnikom in pripravnikom II. kategorije po 1,50 Din b) uradnikom in pripravnikom III. kategorije po 1,20 Din. c) zvančnikom in služiteljem po 1 Din.

* **Sadjski odbor za okraj Radovljica** priredi v nedeljo, 2. maja na Breznici v novi šoli celodnevni sadjski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zainteresirane iz okolice Brez-

nice, Begunj in Lesc, osobito mlajše posestnike in mladenke, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prinese s seboj cepilno orodje, ali vsaj dober nabrušen nož. Tečaj se prične ob 9. dopoldne.

* **Razpis nagrad.** Založništvo revije »Tamburaš« razpisuje 5 nagrad za najboljšo tamburaško skladbo in sicer 500, 300, 200, 120 in 60 Din. Prve tri nagrade se plačajo v gotovini, zadnji dve pa s ceholetnim oz. s polletnim brezplačnim pošiljanjem »Tamburaša«. Pogoji: 1. Skladbe morajo biti izvirne. 2. Pisane naj bodo za celotni tamburaški zbor s čelovčcem. 3. Ne smejo biti pretežke, tako da jih lahko izvajajo tudi srednje dobri tamburaški zbori. Oblika sme biti poljubna, vendar se bodo v prvi vrsti upoštevale skladbe koncertnega značaja in šele nato koračnice in plesne skladbe. 5. Vsak, ki se udelež tekme mora plačati vsaj četrtletno naročnino Tamburaša, ki znaša 35 Din, ako ni še naročen nanj. Rokopisi ne smejo biti označeni s skladateljevim imenom ampak z geslom; ime skladatelja pa naj bo priloženo v zaprtem zavrtju (kuverti), ki nosi geslo rokopies. Tako opremljene skladbe je treba poslati založništvu Minko Modic, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 1. vsaj do 5. junija.

* **V ljubavih trenutkih.** Beograjska policija je predvčeršnjim aretirala mlado elegantno damo, ki je v zadnjem času vršila po Beogradu izredno rafinirane goljufije. V ljubavih trenutkih je svojim slučajnim znancem neopaženo izmaknila njihove dobro napolnjene listnice. Preiskava je dognala, da je na ta način v enem mesecu »zaslužila« nad 100.000 Din. Gibala se je vedno v najboljših lokalih in izbirala žrtve za svoje operacije. Te dni pa je našel na mladega beograjskega trgovca Ristečica, kateremu je na enak način izmaknila 9000 dinarjev. Mož pa ni bil tako diskreten kakor so bili drugi in ovdal je zadevo policiji. Zanimivo je, da je bil njen informator neki beograjski visokolec, s katerim sta delila dobiček. Tudi on je bil aretiran.

* **Velika tatvina na železnici.** Na železniški progi med Subotico in Somborom so med vožnjo doslej neznan zlikovec pokradil skoraj cel vagon manufakturnega blaga. Dognalo se je, da je bil dotični vagon v Subotici po predpisih plombiran in da je z vsemi plombami prispel v Sombor — blaga pa v vagonu ni bilo. Uvedena je preiskava, da se ugotovi, kako so vlomilci mogli izvršiti to ogromno tatvino.

* **Grška obmejna straža ropa na našem teritoriju.** Po poročilih naše obmejne oblasti je predvčeršnjim grška vojaška patrulja prekorčila našo mejo ter napadla vas Stojakovo. Grki so odvedli čez mejo 600 ovac in jagnjet s pastirjem vred. Napad je izval med našim prebivalstvom veliko vznemirjenje.

* **Hajdukinja Stoja Marković v Sarajevu.** Nečakinja znanega odmetnika dr. Vukašina Markovića, ki se nahaja sedaj v dunajskih zaporih, hajdukinja Stoja Marković je bila kakor znano, obsojena na 15 let težke ječe ter je bila te dni s Cetinja odvedena v Zenico, kjer bo v tamkajšnji kaznilnici obsejala svojo kazen.

* **Alp-avto Lesce-Bled** prične redno voziti s 1. majem od vsakega vlaka in obratno. Cena 10 Din za osebo.

* **Tovarna začimbe za juho in druga jedila** se ustanovi v Ljubljani s sodelovanjem največje tovrstne češke tvornice »Sugosa« v Pragi. Z izdelovanjem se začne v kratkem. Tvornica upa s svojo prvovrstno kvaliteto in nizko ceno, katere ji je omogočeno vsled izdelave v velikem obsegu, izpodriti tuje izdelke.

* **Za prenovljenje krvi** priporoča originalni planinski »spomladanski čaj« lekarna Bahovec, Ljubljana, pri Čevljarskem mostu cena Din 10.—.

130

Maks Linder II.

Končno je dobil Maks Linder dostojnega naslednika v osebi simpatičnega in elegantnega ameriškega komika RAYMONDA GRIFFITHA, ki mu s svojo lepo zunanostjo in elegantno igro popolnoma silči. Velikanski uspeh je dosegel novi Maks Linder v veliki detektivski veseligradi »Pot v zakonski raj«.

Iz Ljubljane

* **Redni občni zbor Uduženja železniških činovnikov v kraljevini SHS** se bo vršil v nedeljo dne 2. maja ob 9. dopoldne v stekleni dvorani kolodvorske restavracije postaje Ljubljana gl. kolodvor. Pozivamo vse člane, da se glede na važen dnevni red vabilu polnoštevilno odzovejo. — Centralni odbor UZČ.

* **Napredno gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj:** Danes se bo vršilo v društveni knjižnici na Rinski cesti zadnje predavanje v letošnji sezoni. Predaval bo prof. Rado Pavlič o Argonavti. Vse prijatelje in člane vabimo k številni udeležbi. Vstop prost. — Izobr. odsek.

* **Akademski klub za Zvezo narodov** ponovno opozarja na svoje predavanje »Zveza narodov v sliki in besedi«, ki se bo vršilo danes ob 18. v zbornični dvorani na univerzi. Izvajanja predavatelja g. Popovića bo izpopolnjevalo 50 sliopitčnih slik. Predavanje bo v srborvaščini.

* **Narodno žel. glasb. društvo »Sloga«** v Ljubljani je imelo 14. aprila svoj II. redni občni zbor. Poročila odbornikov so pokazala, da je društvo v minule poslovnem letu dobro napredovalo. Društvo ima sedaj pevski zbor (32 mož) godbo na pihala (42 mož) orkester (16 mož) in salonski orkester (10 mož). Nastopilo je skoraj pri vseh javnih narodnih prireditvah (56 krat, 1 samostojen pevski koncert), ter šteje 1286 rednih ter 161 ustanovnih članov. Kljub velikim težkostem je društvo tudi znanod-

1. maja

se prične pri

TEKSTILBAZARJU

LUBLJANA, Krekov trg 10,

prodaja po znižanih cenah.

NOVODOŠLI BATIST v modnih barvah:
prejšnja cena Din 11—
sedaj samo , 5— m

DELENI s krasnimi novimi vzorci:

prejšnja cena Din 18—
sedaj samo , 12-50 m

TRPEZNI KAMBRIC:

prejšnja cena Din 16—
sedaj samo , 10— m

FINI MOŠKI IN ŽENSKI ŠTOFI

naprej od Din 48—

in pri vsem drugem blagu za tretjino znižane cene.

V mesecu maju vsi k

TEKSTILBAZARJU!

3338

Sobotna kot nedeljska št. „JUTRA“

Radi delavskega praznika 1. maja »Jutro« v nedeljo ne izide. Zato izide »Jutro« kot nedeljska številka na 16 straneh že v soboto, in sicer v pomnoženi nakladi, na kar opozarjamo zlasti inserente in naročnike malih oglasov. Oglase za sobotno številko »Jutra« sprejema oglasni oddelek »Jutra« do petka do 5. ure dopoldne. Oglasni oddelek »Jutra« Prešernova ulica št. 4. telefon 492.

sko napredovalo. Članj godbe so dobili nove kroje. Arhiv in inventar sta se pomnožila. V Novem mestu ima društvo dobro uspevaločo podružnico. V odbor so bili izvoljeni z malo spremembo skoraj vsi dosedanjí odborniki.

u— **Predprodaja vstopnic za delavsko akademijo** je v Matični knjižarni, katere naj se poslužijo vsak, ki hoče podpreti dobrodelno akcijo v korist trboveljskim reducencem.

u— **Pomočniki zbor brivcev, trizerjev in lasničarjev** naznanja, da se bo vršilo na 1. maja delo do opoldne. Obenem poziva članstvo, naj se udeležijo izleta na Fužine. Zbrališče od 13. do 13.30 na vrtu restavracije »Novi svet« ob vsakem vremenu. — Odbor.

u— **Umrli v Ljubljani.** Zadnje štiri dneve so bili javljeni sledeči smrtni slučaji: Filip Kopač, mizar, 24 let; Julija Zajc, zasebnica, 35 let, Maks Perko, čevljar, 24 let, Ana Janežič, zasebnica, 85 let, Ivan Robida preparator 46 let, Marija Žnidaršič, žena vpokojenega policijskega uradnika, 46 let, Frančiška Škrjanc, žena snajlica 26 let, Marija Dimnik, žena železniškega premikača, 34 let, Janez Lukanc zidarski pomočnik, 47 let, Marija Adamle, zasebnica, 72 let, s. Kandida Marija Dermota, usmiljenka 42 let, Marko Zore, obč. ubog, 73 let; Marija Suštar, hič delavca, 22 mesecev; Dušan Laković, sin polic. služitelja, 3 mesece, Franc Bren, delavec, 74 let, Marijana Kopač zasebnica, 78 let, Frančiška Jerovšek, zasebnica, 49 let, Franc Čarman, tiskarski strojnik v p. 61 let, Anton Žibret, sin rudarja, 2 mesece, Frančiška Anžič, posestnika žena, 43 let; Marija Vidic, zasebnica, 80 let; Neža Kurent, žena vpokojenega rudarja 68 let, Josip Perko, dninar, 28 let, Alojzij Grčar, sin zasebnice, 5 let, Rudolf Ruttner, sodni oficijal v pokloju, 80 let.

u— **Tovariši Jadranaši!** Nocoj točno ob 20. uri se vrši VII. debatni večer. Dnevni red: 1.) Referat tov. M. Zajca o kongresu akademskih klubov za Zvezo narodov. 2. Razgovor o pravihli Starešinske zveze »Jadrana«. Udeležba je za vse člane strogo obvezna.

u— **Sokol I. Tabor** pozivlja članstvo in naraščaj, da se udeležijo pogreba ge. Rudelj v črtlu z znakom. Pokojna gospa je mati naše društvene načelnice in vodnice ženskega naraščaja. Pogreb se bo vršil danes dne 29. t. m. ob 3. dopoldne izpred hiše žalosti v Florjanski ulici 38. — Zdravo! — Odbor.

u— **Policijske prijave.** Od torika na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 sum tatvine, 1 telesna poškodba, 1 prestopka nedostojnega vedenja, 2 prestopka prekorajenja policijske ure, 1 prestopka pohujšanja mladine, 1 prestopka zglaševalnih predpisov, 1 prestopka obrtnega reda in 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena samo 1 in sicer radi suma tatvine.

u— **Vlom v gostilno.** V noči na torek je nepoznan zlikovec vlomil skozi okno v gostilno v Rožni ulici št. 29. Storitlec je našel odprli kredenco in pokradel čez 500 Din gotovine ter škatio vaderskih cigaret, dočim je pustil damsko uro z verižico nedotaknjeno. Vlom je izvršil brčkone kak gostilniški gost, kateremu so bile razmere dobro poznane.

Moški fini boks, elegantni, lahki in trpežni, nizki ali visoki 3476
Din 198
Edino pri „VOJKA“ Ljubljana

„Brezalkoholna produkcija“
Ljubljana, Poljanski nasip 10/2, pošlje vsakemu naročniku »Jutra« za nimir cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj! Ne bo Vam žal. 168 a

u— **Vlom v garažo.** V noči iz torika na sredo je bilo ukradeno pri g. V. Postiču, Slomškova 17 iz garaže švicarska avtomura »Jäger« sesalka, dvigalo, kompletno orodje, 2 odeji in 6 volten akumulator. Opozarja se kupce pred nakupom.

u— **Ukradeno perilo.** Ko je prišel posestnik Franc Slova v Razlagovi ulici št. 22 v torek popoldne na domače podstrešje, je našel na svoje veliko začudenje polno vrečo perila, ki ni bilo njegovo. Kot je bilo pozneje ugotovljeno, je doslej še neznan izumovnik ukradel perilo v vrednosti okrog 1000 Din posestnici Urški Goljivi v Trnovski ulici št. 1. in njenemu hlapcu Vinku Podobniku ter ga skril v omenjenem podstrešju.

Iz Maribora

a— **Novo šolsko poslopje v Mariboru.** Mestni šolski svet je v torek na svoji seji odobril načrt gradbe novega šolskega poslopja za deško meščansko in ljudsko šolo, ki ga je napravil mestni stavbeni urad. Poslopje, ki bo dvonastropna moderna stavba, bo stalo na vogalu Smoletove in Vahvorjeve ulice zadaj za ljudsko šolo na Ruski cesti. Celokupni stroški so preračunjeni na okroglo 4 in pol milijona dinarjev. O definitivnem koraku bo sklepal mariborski občinski svet morda že na prihodnji seji.

a— **Gradnja nove vile pod Kalvarijo.** Na posestvu Alojzija Podlesnika, trgovca s papirjem v Askerčevi ulici, poleg vinarske šole pod Kalvarijo je pričelo mariborsko gradbeno podjetje Kifman zidati enonastropno vilo in gospodarsko poslopje. Stavba bo v štirih mesecih dogotovljena.

a— **Razpis učnega mesta.** Na žestrazredni ljudski šoli v Laibersberg-Krčevina je razpisano stalno učno mesto učitelice.

a— **Predsedstvo porotnega zasedanja v Mariboru.** Za drugo letošnje porotno zasedanje pri mariborskem okrožnem sodišču je imenovan za predsednika dr. Fran Žihar, predsednik okrožnega sodišča, za namestnike pa višji deležnosodni svetniki: J. Sterger, dr. P. Pajtlar, F. Posega, J. Guzelj ter deležnosodni svetniki: O. Dev, dr. F. Pihler, dr. P. Vidovič.

a— **Potovanja absolventov mariborskih srednjih šol.** Pri nas je zelo udomačena navada, da prireajo abiturienti po končanih študijah poučna potovanja po državi in izven nje. Tako bodo letos gimnazijski abiturienti potovali s svojim pevskim zborom po naši državi in Italiji, absolventi trgovske šole nameravajo iti v avstrijska industrijska mesta, učiteljskiškolni obiščejo dunajske pedagoške inštitute, edino realci nimajo za enkrat še nobenega načrta. Dijaki so se obrnili tudi na javnost s prošnjami za denarne podpore.

a— **Pravoslavne velikonočne pobožnosti.** Danes na pravoslavni veliki četrtek, prične jo ob 19. v pravoslavni vojni kapeli v Trstenjakovi ulici obredi praznovanja pravoslavnega velikega tedna.

a— **Zaključek gostilničarske šole.** Danes ob štirih dopoldne praznuje obrtno-nadaljevalna šola gostilničarskega naraščaja na Zrinskem trgu zaključek šolskega pouka.

Rudolfo Valentino ljubljenc Ljubljane

umetnica Ala Nazimova v vefilmu „Dama s kamelijami“

Danes v kinu „DVOR“

Iz Celja

e— Redni sestanek krajevnih organizacij Celje okolica bo noči ob 8. uri v gostilni Wilson v Gaberju. Za zaupnike obvezna po ročila.

e— Sestanek obrtnikov. Na podlagi sklepa zadnjega širšega sestanka obrtnikov sklicujem za petek, dne 30. aprila ob 8. zvečer v restavracijski prostor Narodnega doma sestanek vseh obrtnikov iz Celja in okolice. Na dnevnem redu je določitev kandidatov za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Radi važnosti tega sestanka vabil vse obrtništvo, da se ga sigurno in točno udeležijo. — Ivan Rebek.

e— Ustanovni občni zbor „Splošne stavbe zadruge“ r. z. o. z. v Celju se bo vršil v petek, dne 30. aprila ob 9. zvečer v restavracijski prostor Narodnega doma sledečim dnevnim redom: Poročilo privlačnega odbora; čitanje in sprejetje pravil; volitev načelnstva in nadzorstva; do ločitev deležev in pristopnine in slučajnosti. — Pripravljalni odbor.

e— Občerkoristna uradna stavbena zadruga v Celju sklicuje ponovno sestanek vseh onih, ki se zanimajo za zidanje enostanovanjskih lastnih hiš v Celju na petek, dne 30. t. m. ob 20. uri v rdečo sobo celjskega Narodnega doma. Ker je posvetovanje namenjeno konkretnim vprašanjem glede zidanja stanovanjskih hiš, se prosijo vsi zainteresirani, da se sestanka zanesljivo udeležijo.

e— Smrtna kosa. V Celju so umrli: dne 25. t. m. Mayerhermann Antonija, 66 let stara zasebnica, dne 26. t. m. g. Walda Pr. višji davčni upravitelj v p. v 35 letu starosti. Istega dne je umrla v celjski javni bolnici ga. Marija Haas, žena finančnega preglednika v Laškem v 39 letu starosti. Naj počivajo v miru!

e— Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju je protestiralo v nedeljo dne 25. t. m. na zboru v celjskem Narodnem domu proti ukinitvi stanovanjskega zakona ter izneslo tudi več drugih vprašanj, ki se tičejo stanovanjskih najemnikov. Sprejeto so bile tudi tozadevne resolucije, ki se odposiljejo na kompetentna mesta.

e— Dijaška akademija, katero priredi „Podmladek rdečega kriza državne realne gimnazije“ v Celju v soboto, dne 1. maja ob 8. uri zvečer v Mestnem gledališču, bo imela zelo pester spored. Žeteli je, da občinstvo, zlasti pa starši in oskrbniki napopolnijo gledališče. Čisti dobiček je namenjen dobrodelnim ustanovam.

e— Mestna Orjuna v Celju priredi v soboto, dne 1. maja ob 8. zvečer v gornjih prostorih Narodnega doma „Mestni večer“ s sledečim sporedom: 1. Poročilo Pat in Patachom. 3. Kuplet. 4. Dvočlanka. 5. Ples Vstopina 5 Din, svira železničarska godba iz Celja. Čisti dobiček je namenjen v korist reduciranem Westnove tovarne in premogovnika Trbovlje.

Iz Trbovelj

t— Proslava 50letnice Cankarjevega rojstva proslavljajo z igro „Pohujšanje v dolini Sentflorjanski“ člani dramatične šole Sokolskega gledališča v Trbovljah pod vodstvom višjega režiserja prof. O. Šesta iz Ljubljane, v nedeljo, dne 2. maja ob 8. zvečer v Sokolskem domu. Za predstavo, pri kateri nastopi poleg gđ. Bergerjeve, Horvate, Ramovčeve, Uletove in Urbančičeve ter gđ. Dolinarja, inž. Freyerja, Levca, Odlašaka, Miklavčiča, Kuharja, Zelenika, Plavšaka, Ravnharja še g. Šimoniček iz Hrastnika, vlada veliko zanimanje.

t— Občni zbor k. o. SDS v Trbovljah se bo vršil dne 1. maja ob 19. zvečer v mali dvorani Sokolskega doma. Dnevni red običajen Ker so se razposlala vabila, je dolžnost vsakega člana, da se občnega zbora gotovo udeleži, tudi ako bi slučajno ne prejel vabila. — K. o. SDS, Trbovlje.

t— Steklarna v Hrastniku je kupila biveše gospodarsko poslopje umrlega trgovca Vouka in je bo preuredila v delavska stanovanja.

t— Produkcija premoga znaša v vseh revirih TPD, dnevno okoli 340 vagonov, od katerih odpade na Trbovlje 150 vagonov.

t— Pred majniškimi izletji. Kakor ostala leta, tako se tudi letos obetajo na bližnje hribe živahni majniški izleti. Dober vzgled

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah priporoča po zelo zmernih cenah tvrdka

A. Kunc, Ljubljana.

Ustanov. 1. 1879 Ustanov. 1. 1879

81

ljubljenec Ljubljane
čank in slovita ruska
umetnica Ala Nazimova v vefilmu „Dama s kamelijami“

Danes v kinu „DVOR“

dajejo gasilska društva iz Trbovelj. Vod in Hrastnika, ki odidejo v nedeljo 2. maja k sv. Katarini v svrhu praznovanja sv. Florijana.

t— Nova zvonova za podružno cerkev sv. Katarine dvignije v nedeljo po blagoslovitvi v zvonik.

t— Akcijski odbor v Trbovljah je sklical za danes popoldne redno sejo, na kateri se bo razgovarjalo o javnem shodu, ki ga je sklical v Hrastniku pri Plazniku za nedeljo 2. maja 3. popoldne.

t— Smola „Slovenčevega“ poročevalca. „Slovenčev“ poročevalac je po občinskih volitvah, pri katerih so izgubili klerikalci nad 500 glasov, s kislim obrazom poročal o poteku volitev in pristavil, da bodo strogi sodniki nad delom socialistične večine, na drugi strani pa, da jo bodo tudi pohvalili, če bo kaj pametnega ukrenila. Nekaj dni zatem je že poročal, da so odborniki Združene delavske liste skoraj sami komunisti in dal razumeti, da bi ne bilo prav, če bi se jim izročila uprava občine. V „Slovenču“ 14. aprila smo že brali: „Ker nimamo upanja, da bi bil novi občinski zastop potrjen, bi bilo potrebno, da se nastavi na občini urad za posredovanje dela.“ V „Slovenču“ 21. aprila pa: „Ker potrjuje se ni došla, sklepamo, da se bo celita stvar za vlekla, to pa gotovo, ker je bilo izvoljenih več komunističnih odbornikov med njimi sam podžupan, in stranka, ki je dobila relativno večino glasov, nima med ljudstvom nobene opore.“ V „Slovenču“ 26. aprila pa nenkrat tole: „Socialistični župan g. Sitter radi nekih intrig še ni potrjen. Socialisti prav dobro vedo, kdo dela proti po trditvi župana, pa so kljub temu raznesli govorice, — a je trboveljski župnik g. Gašparič nastopil proti potrditvi. Nobena laž ni pregrda, samo da se klerikalcem ena primazha. Mislimo, da je vsak komentar odveč.“

Iz Metlike

m— Mladinska igra. V nedeljo je tukaj šnja šolska mladina priredila igro „Lola“, Jos. Ribičiča. Igra je bila zelo dobro naštejana ter so mladi igralci izbornorešili svoje vloge. Kot najboljšega moramo omeniti učenca V. razreda Zormanca Franceta. Še odraslemlu rutiniranemu igralcu bitaka vloga delala težave, kar pa je on z lahkoto skoraj brezhibno izvedel. Maske so bile izborne. Tudi režija je bila dobra, le da je bil režiser tupalet preglasen. Scenarija je ugajala, pogrešamo pa električne razsvetljave, s katero bi scenarija imela več liko več efekta. Upamo, da bo Metlika kmalu zopet imela električno razsvetljavo ter si jo bo tudi šolski oder dal napeljati. Pred začetkom igre je šolski pevski zbor ponovil od zadnjega koncerta „Metliško kolo“ in odpel belokranjske pesmi, da počasti tukajšnjega rojaka-pesnika in pisatelja — oblastnega šolskega nadzornika g. Engelberta Gangla, ki se nahaja sedaj tukaj na dopustu. Publika je bila s to priveditvijo zelo zadovoljna in je pokazala s svojim posetom, kako zna ceniti šolsko delo.

m— Maksimiranje gostilniških cen. Srežko poglavarstvo v Črnomlju je z ozirom na stalno padanje cen dogovorno z načelstvom obrtne zadruge v Metliki in Črnomlju maksimiralo cene gostilniških hrani. Sicer se pa naši gostilničarji ne držijo tej cen, ampak prodajajo hrano že po nižji ceni.

Iz Ptujja

j— Ptujski Sokol se pridno pripravlja na praški zlet. Da bo naše sokolsko društvo poslalo dobre telovadce v Prago, nam je dokaz zadnja telovadna akademija. Strmen nastop, brezhibno kritje in precizno izvajanje prostih vaj in vaj na orodju vseh oddelkov nam je pokazalo, da prednjaki izvršujejo svojo dolžnost ter tekmujejo za prvenstvo med oddelki. Predavanje o Češkoslovaški s skioptičnimi slikami nas je povelilo med naše sverne brate Čeha in Slovake, ki se z priznanom vneom in pridnostjo pripravljajo, da nas ob priklji vsesokolskega zleta sprejmejo najprišnejše. Izredni občni zbor „Sokola“, ki se je vršil preteklo soboto, je soglasno sklenil, da v septembru razvije prapor. Denarna sredstva ki še manjkajo za nabavo, se naberejo s članskim davkom. Br. Šestan nam je ob tej priliki v kratkem predavanju v mehki srbohrvaščini opisal delovanje velikega Svetovnega Miletića. Upamo, da bo z enakimi predavanji, ki nas seznanjajo z delovanjem velikih mož našega naroda, še nadaljeval. Vse to narodno delo naših pridnih Sokolov kaže, da gre Sokol po začrtani poti naprej do zvišenega cilja.

— Mestna organizacija Orjuna v Ptujju priredi dne 3. maja „Akademijo mladosti“ v Mestnem gledališču v proslavo rojstva Ivana Cankarja. Na sporedu so recitacije del

„Mož z brazgotino“

po slovitom romanu Hugo Bettauer, z glavno igralko Henny Porten

bo v kratkem v kinu „Ideal“.

Sport

Amateure (Dunaj) : Ilirija

Dunajski Amateure SV, ki nastopi 1. maja ob 17. 2. maja pa ob 16.30 na igrišču Ilirije, se je pogodbeno obvezal nastopiti v Ljubljani s svojim kompletnim prvim moštvom; uvrstiti sme v moštvo največ dva rezervna igralca, ako bi utrpel kake poškodbe na tekmah v Budimpešti in v Subotici. Pri svojih zadnjih tekmah so Amateurji nastopili v sledeči postavi: Lohrmann-Bilzenec, Tandler-Schneider, Reiterer, Geyer-Cutti, Sindelar, Hierländer, Wieser, Vaniček. Kot rezerve za nastop v Ljubljani pridejo v poštev vratar Saft, nadalje Briza, Nausch in Seifek. Te „rezervne“ igralce pa ne smemo smatrati za rezerve v ožjem smislu besede. Veliki dunajski klubi imajo pač več igralcev, ki spadajo v prvo moštvo, kakor samo enajst. Tudi njihove rezerve so prvotnejši igralci, ki ne zaostajajo za svojimi drugimi, ki so določeni za to ali onq tekmo, da zastopajo kot prvo moštvo barve svojega kluba.

Da se občinstvo še pred tekmo spozna s temi izvrstnimi igralci, hočemo na kratko omeniti njihove najbolj karakteristične lastnosti. Vsak igrač tega moštva je zastopal že po večkrat avstrijske barve v reprezentancijskih tekmah. Orjaški vratar Lohrmann, ki je nad 2 m visok in izvrši vsled tega svoje naloge, ne da bi mu bilo treba kdaj skokiti, je igral preje za S. V. Fürth in ima za seboj 23 reprezentancijskih iger za Nemčijo. Desni branilec Tandler velja po leg Bluma (Dunaj), Hoyerja (Praga) in Vogla II. (Budimpešta) za najboljšega branilca na kontinentu; je izredno odporen in hiter igrač, razpolaga z dolgim odbojnim udarcem, igra sicer fair, toda popolnoma brezobzirno. Njegov partner, mali Blizenec, je znan v Ljubljani še izza gostovanja dunajskega Slovana; morda je še hitrejši od Tandlerja ter nenavadno gibčen. Desni half Geyer je igral 17krat reprezentativno za Avstrijo, velja za rutiniranega taktika. Srednji half Reiterer je znamenit v igri z glavo, neudruidljiv pomočnik napadalni vrsti kakor obrambi ter dober strelec. Levi half Schneider je posebno izvrsten kot ofenzivni half, kot podpora napada. Najznamenitejši igrači so zbrani v napadalni vrsti. Desno krilo Cutti, 16kratni internacionalc, na Dunaju nima tekmece, odlikuje ga kolosalna hitrost in tehnična izsolanost, poleg tega je izvrsten strelec. Telesno nekoliko šibka desna zvezza Sindelar je izvanreden tehničar, pravcati artist z žogo, ki razpolaga z velikim repertoarjem premetenih trikov. Srednji na padalec Hierländer, najvernejši napadalec Amateurev razpolaga s kolosalnim strelom; dalje hiter, telesno jak in vsled tega opasen „solist“. Kapetan moštva je leva zvezza Wieser najstarejši igrač v timu; za seboj ima 36 reprezentancijskih tekem za avstrijski savez; znan je kot izvršen redni taktik in tehničar ter izvrsten strelec. Levo krilo Vaniček je novinec in edini amater v moštvi; odgovarja popolnoma kvaliteti ostalih igralcev, odlikuje ga hitrost in siguren strel. Kot drugi vratar spremlja moštvo Saft, tudi večkratni internacionalc. Briza igra izmenično na halfih ter je enakovreden zgoraj opisani trojci halfov, prav tako igra Seifek izmenično z Vaničkom na levem krilu. Nausch bo Wieserjev naslednik, igra večkrat tudi v halfih. Celo moštvo je seveda bajno vigrano, v pogledu tehnične izvežbanosti pa prav sigurno brez konkurence v celi Evropi.

LLAP. (Službene objave.) Danes ob 20. uri seja t. o. ob 20.30 seja u. o. LLAP v kavarni Emona. Ker sta to zadnji seji pred rednim občnim zborom, je udeležba in točnost vseh odbornikov dolžnost. — Pročelnik.

Službene objave LLAP. (Iz seje u. o. dne 23. t. m.) Verificirajo se s pravom nastopa dne 23. IV. za TKD Atena: Josipina in Boža Šaplja. Dovoljujejo se sledeče prireditve: 1. Propagandni juniorski miting za dame SK Ilirije dne 1. in 2. maja. 2. Nacionalni jubilejni miting za dame SK Ilirije, dne 8. in 9. maja. Tek 1000 yardov se v zmislu § 8. op. pravilnika JLAS ne dovoljuje. LLAP naprosi za tozadevno dovoljenje JLAS. Prijave sme imenovani klub sprejemati do 3. maja ob 12. uri (v zmislu § 17. op. pravilnika JLAS) in ne ob 18. uri. 3. Nacionalni jubilejni miting za dame TKD Atena dne 8. in 9. maja. Ker imenovano društvo v zmislu § 13. op. pravilnika JLAS ne more prirediti nacionalnega mitinga, se za tozadevno dovoljenje naprosi JLAS. Tek 250 m se v zmislu § 8. op. pravilnika JLAS ne dovoljuje. LLAP naprosi za tozadevno dovoljenje JLAS. Prijave se imajo glasom § 17. op. pravilnika JLAS sprejemati do 3. maja ob 12. uri in ne ob 18. uri. 4. Nacionalni miting za mlade SK Ilirije dne 13. maja t. l. Po § 17. op. pravilnika JLAS se prijave smejo sprejemati do 6. maja ob 12. uri. Naknadne prijave le od izvenljubljanskih klubov se smejo sprejemati samo do 10. maja ob 12. uri. Pozivajo se klubi ASK Primorje, SK Ilirija in TKD Atena, da čim prej vpošljejo LLAP-u po dve slikici atletin Santel Duša, Prevec Silva, Krish Babby, Oman Anica, Bernik Fanč, Sporn Olga in Cimperman Marica, te slike so bodo poslate JLAS-u v svrhu reklame za damski reprezentancijski match Češkoslovaška : Jugoslovajna v Pragi, dne 2 in 3. julija t. l.

SK Ilirija. (Jubilejni odbor.) V četrtek ob 20. uri seja tehničnega odbora v klubovem lokalu. Naprošajo se gospodje: polk. Bleiweis, prof. Čop, Betetto, Baltesar, K. Strčelj, dr. Majcen, da se seje radi izredne važnosti sigurno udeležijo.

Lahkotiletski odsek Atena javlja, da se naznanjen jubilejni miting odigra v kasnejšem terminu valed odpotovanja odsekovi članice na turnejo Ljubljana : Sofija.

Klub kolesejev in motociklistov Ilirija je predložil kolearskemu podsavezu Slovenije sledeči program v odobritve: 13. maja: Medklubska spomladanska otvoritvena dirka; 13. junija: Propagandna dirka v Novo mesto (medklubska); 4. junija: Dirka na Ljubljanski grad (medklubska); 1. avgusta: Dirka za klubovo prvenstvo na progi Ljubljana-Bled; 22. avgusta: Celodnevni izlet na Jezersko, obenem dirka za klubovo gosko prvenstvo.

Konferenca glede Državne obrtne banke v Beogradu

V nedeljo in ponedeljek se je vršil v Beogradu širši sestanek zastopnikov zbornice in centralnih obrtniških organizacij v svrhu definitivne redakcije pravil nove Državne obrtne banke. Za predsednika sestanka je bil izvoljen predsednik beogradske Obrtniške zbornice gosp. M. Stojanović, za podpredsednika pa tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani gosp. dr. Iv. Pless ter predsednik Saveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu gosp. I. Matić.

Za podlogo razpravam je služil načrt pravil, katerega je izdelala beogradska Obrtniška zbornica. Načrt se je brez bistvenih sprememb sprejel in bo še ta teden predložen ministrstvu v odobritev. Kakor je znano, določa zakon o Državni obrtni banki, ki ga je sprejela Narodna skupščina dne 6. februarja t. l., da se ustanovi centralna te banke v Beogradu, istočasno tudi glavna podružnica v Zagrebu, a kasneje „po potrebi“ podružnici ali izpostavi v Ljubljani in Sarajevu ter izpostave v Splitu, Skoplju in Novem Sadu.

Pravilnik, ki se mora gibati v okviru zakona, ne more na tem položaju, ki ga je ustvarila sporazumska vlada, zlasti kar se tiče zahteve Slovenije po takojšnji ustanovitvi podružnice v Ljubljani, ničesar spremiti. Zagotovilo se je samo, da se ustanovi podružnica te banke v Ljubljani takoj, ko bo podana „potreba“, ki jo zahteva zakon, to je, da dokaže Slovenija zadostni interes na ustanovitvi take podružnice s tem, da podpiše primerno številno delnico te banke. Tudi se je zagotovilo, da se ustanovi predvsem podružnica v Ljubljani in šele kasneje v drugih krajih po vrstnem redu, kakor to določa zakon.

Delnice so po 200 Din. Plačati bo pri podpisu samo 20 odstotkov, to je 40 Din ter 5 Din za stroške. Ostalo (160 Din) se bo plačalo v enakih ratah tekom treh let, tako da je omogočeno vsakemu, tudi najsiromašnejšemu obrtniku, da sodeluje pri tem zavodu Slovenija bo imela sorazmerno s podpisanimi delnicami dva ali več zastopnikov v Beogradu, kakor tudi začasnega enega ali dva v upravi zagrebške podružnice, ki bo vodila do ustanovitve podružnice v Sloveniji vse bančne posle, ki se tičejo Slovenije.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (28. t. m.). Pšenica: baška, 4 vagoni 299—300; baška 75—77 kg, 2 %. 2 vagona 300; baška 77 kg, 2 %, 303. Turščica: baška, 9 vagonov 130—132.50; baška, za maj, 4.5 vagona 134—134.50; baška, za maj, zlati zuban, 5 vagonov 135; baška, bela, za maj, 5 vagonov 138; sremeska, pariteta Ruma, 4 vagoni 132.50; sremeska, pariteta Indija, 5 vagonov 135; sremeska, pariteta Indija, za maj - junij - julij, 9 vagonov 137. Moka: baška, 6 %, 3 vag. 283. Tendence nespremenljive.

Zagrebski tedenski sejem (28. t. m.). Po letnem sejmju, ki se je vršil predčerašnjim, je bil današnji sejem zelo slab. Svičje se so podražile za 25 par pri kg. Promet je bil neznamenit. Slabša goveja živina se je kupovala največ za voljko. Od inozemskih trgovcev je bil samo en Italijan, ki je kupoval konje. Cene govejih živin so proti predčerašnjemu sejmju nespremenljive.

Dunajski svinjski sejem (27. t. m.). Dagon 16.610 komadov. Pod vplivom manjšega dogona so cene poskočile za 5 do 10 grošev pri kg. Za kg zive teže notirajo: debele svinje I. 2.10—2.25, srednje težke 1.95—2.05, kmetijske 1.80—2.10, stare 1.70 do 1.90, mesne 1.60—1.90 (izjemno do 2) šilanga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (27. t. m.). Slabo razpoloženje traja dalje. Na tem niso mogla spremeniti niti črstejša poročila iz Amerike. Cene so dalje oslabele. Notirajo uradno vključno 100 kg v šilingih: pšenica: domača 42.75—43.25, madžarska potiska 46.25—48; rž: marchfeldska 26—28.50; turščica: 22—23; oves: domači 22.25—30.

— Trgovinski promet v Sloveniji. V zadnjem času je izvoz iz Slovenije in preko nje prilično živahen. Zlasti znaten je izvoz živine v Italijo. Les se izvaža stalno v precejšnji količinah, in sicer rezan ter tesan les v Italijo, bukov pragi pa v glavno v Italijo in deloma v Nemčijo. Dalje grede v Italijo večje partije ogleja. Jajca se izvažajo v manjših količinah v Švico, Francijo in Nemčijo. Opaža se, da grede preko Ljubljane precejšnje količine rumunskih jajc v smeri proti Buchsu. Podobno je, da nam v rumunskih jajcih nastaja precejšnja konkurenca na zunanji tržiščih. Preko Slovenije se v zadnjem času izvažajo tudi večje količine žita, predvsem pšenice, in sicer v Italijo, kjer odlično cene ameriške pšenice za enkrat ne konvencirajo. Uvažajo se v Slovenijo v zadnjem času v precejšnji meri: modra galica in skrove kože iz Italije, kvebrahno, ekstrakt iz Amerike, kemikalije, benoin, petrolej, lanena in bombažna preja, električni material in drugo. Kolikor se da presoditi, izvoz znatno prevladuje nad uvozom in tudi prilično v redu funkcionira. Precajlanje neprilike povzročajo ogromne vagonске stojnine, ki se morajo plačevati, če stranka ne more pravočasno predložiti zahtevanih carinskih dokumentov. Napetost na denarnem trgu je popustila, toda obresti so previsoke; zato priključujejo trgovski krogi, da bo zadavna akcija Narodne banke uspešna.

— Začetek pogajanj okrog ureditve naših dolgov v Zedinjenih državah. Po vseh stih iz Washingtona je ameriška komisija za dolgove začela včeraj obravnavati jugoslovske dolgoze, ki znašajo 51 milijonov dolarjev. V poučenih krogih upajo, da se bo posrečilo najti bazo za daljnja pogajanja.

— Rok za sestavljanje delniških družb. Iz Beograda poročajo: Po zakonu o delniških družbah je določen enoletni rok za izvršitev ustanovitve dovoljene delniške družbe. Vendar se je doslej v praksi dovoljevalo podaljšanje tega roka. Minister za trgovino in industrijo je izdal odlok, po katerem se ne bodo več upoštevala prošnja za podaljšanje roka. Ako se tekom enega leta družba ne ustanovi, se mora vsa procedura ponoviti, ako interesentje žele ustanoviti delniško družbo.

— Naša trgovinska pogajanja z Madžarsko. Iz Beograda poročajo, da je madžarska delegacija za vodenje trgovinskih pogajanj oevroflja za bazo pogajanj naš načrt trgovinske pogodbe.

— Stanje posevkov v naši kraljevini ugodno. Po podatkih ministrstva za kme.

Gospodarstvo

tištvo in vode je bilo povprečno stanje ozimnega in jarega žita v prvi polovici t. m. med dobrim in zelo dobrim. Stanje je v vseh oblastih ali zelo dobro ali dobro, je v primorsko - krajski oblasti je slabo. Mestoma povzročajo škodo tudi poljske miši. Sadnemu drevju škoduje ponekod krvava uš. Stanje živine je povojno in se le ponekod v Srbiji in Črni gori opaža pomankanje krme.

— Znižanje uvozne carine na modro galico. Iz Beograda poročajo, da se je s dnem 23. t. m. znižala uvozna carina na modro galico za 50 odstotkov. Namesto dosedanjih 132 Din bo treba plačevati le 65 Din za 100 kg. Malo kasneje se je ustreglo zahtevi vinogradnikov.

— Združenje dveh pivovariv v Sloveniji. Po vesti iz Maribora, se bo združila pivovarna Götz v Mariboru s ljubljansko pivovarno „Union“.

— Izvršilni odbor tarifnega odbora se bo po vseh iz Beograda poročajo, da se je v mesecu maja. Obravnaval bo ves material iz posameznih sekcij. Ta material se bo uredil in pregledal ter se bodo ukrenile potrebne mere. Nato bo izvršilni odbor izročil prometnemu ministru predlog o potrebnih spremembah železniške tarife. Po sejah izvršilnega odbora se bodo sešale sekcije, ki bodo nadaljevale razpravljanje o drugih vprašanjih, ki še niso rešena.

— Živinska razstava v Novem mestu. Podružnica Kmetijske družbe v Novem mestu naznanja: Živinska razstava se bo vršila v nedeljo 30. maja t. l. od 9. zjutraj do 4. popoldne. K razstavi bodo pripuščeni: 1.) enobarvne (sive, pšenične in rjave) krave in telice, breje ali s teleti, enobarvni bikji do 1 leta (biki, krave in telice, ki vozijo, naj se naprežejo); 2.) žrebič od 1 leta naprej, toplo. In mrzlokrvni, kobile od 3 let naprej, toplo. In mrzlokrvne, breje ali z žrebiči, mlade kobile 1 in 2 letne; 3.) mrlasice od ¼ leta naprej (polahtajnih pasem), svinje breje ali s praseti. — Kmetovalci, poslužite se prilike, razstavite svoje lepe živali. Vsakdo, ki misli kakor žival razstaviti, naj se obvezno prikladi do 15. maja t. l. pri podružnici Kmetijske družbe v Novem mestu. Kdor se do tega časa ne prikladi, ne bo pripuščeni k razstavi. Lepe živali bodo doble primerno nagrade. Za bolj oddaljene živali preslikovane hleve in tudi krmo, Kmetijski strokovnjaki Slovenije, ki se zanimajo za razstavo, se vabijo, da jo posetijo. Na razstavo bo povabljen ministrstvo za kmetijstvo in vode v Beogradu. Dana bo možnost prodati živali.

— Konkurenca ruske živine naši živini na Levantu. Nedavno se je ustanovila in uredila v pristanišču Volosu ruska živinska postaja, obstoječa iz modernu urejenih hlevov in veterinarske klinike. Svrha teh hlevov je, da se nastani v njih ruska živina, ki je namenjena za izvoz na Levanto. Ker je oddaljenost od Odeose do Grčije zelo velika in ker pri takem prevozu živina oslabi, je sovjetska vlada prišla na idejo, da osnuje omenjeno živalsko postajo, kjer se bo mogla ruska živina spočiti in nahraniti, nato pa odpremiti v raznih pravih na Levanto. S tem se bo ruski izvoz živine povečal, kar bo občutna konkurenca naši živini, ki je po vrhu tega še dražja kakor ruska.

Borze

28. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupeljske zaključki.) Vrednote: Investicijsko 77.50—0, Volna škoda 0—325, zastavni Kranjske 20—22, komunalne Kranjske 20 do 22 (20), Celjska posojilnica 192—192 (192), Ljubljanska kreditna 175—0, Merkantila 102—104, Prastrediona 865—0, Slavenska 49—0, Kreditni 165—175, Stroje 0—93, Večve 100—0, Stavbna 50—60, Šošir 110—0. — Blago: Brez zaključka. Same ponudbe v bukovih plohih, borovih deskah, breštovih plohih in raznih poljskih pridelkih. Povpraševalo se je le po rižku - prepelčarju in polsladkem senu.

ZAGREB. Bančni in industrijski papirji so ob minimalnem prometu obdržali nespremenjene tečaje. Volna škoda nespremenjena. Promptna je končala na 318.25. — Na deviznem tržišču je bila tendenca mlačna. Zaključni tečaj deviz so zabeležili daljnji padec. Narodna banka je pokrivala povpraševanje v čekih na Dunaj in Švico. Skupni devizni promet 4.8 milijona Din. Notralne se devize: Dunaj 800.74 804.74, ček 800.65—804.65, Berlin 1351.5 do 1355.5, Italija izplačilo 227.46—228.66, London izplačilo 276.91—277.11, New York ček 56.62—56.92, Pariz 189—191, Praga 168.078 do 169.078, Švica 1095 in pet osmink do 1099 in pet osmink; valute: dolar 56.05 do 56.35; efekti: bančni: Eskompta 104.5—105, Kreditna Zagreb 108—110, Ljubljanska kreditna 175—0, Obrtna 67 do 69, Prastrediona 870—875, Slavenska 0—60, Narodna 4000—4200; Industrijski: Dubrovacka 385—390, Sečerana Osijek 280—300, Gutmann 260—270, Trbovlje 355—365, Union 320—325, Večve 100—0; državni: Investicijsko 77—78, agrarne 46—47, Volna škoda, promptna 318—318.75, za maj 321 do 322.

BEograd. Devize: Amsterdam 2281 do 2283, Dunaj 802—802.25, Berlin 1352 do 1353, Budimpešta 0.0797—0.0799, Bukarešta 22—22.5, New York 56.75—56.77, Pariz 189.5 do 190, Italija 227.75—228, London 276.35 do 276.4, Praga 168.5—168.55, Švica 1096.5 do 1097.

CURIH. Beograd 9.1125, Berlin 123.125, New York 517.25, London 25.155, Pariz 17.16, Milan 20.77, Praga 15.335, Budimpešta 0.0072425, Bukarešta 2.0025, Sofija 3.74, Dunaj 78.

TRST. Devize: Beograd 43.80—44.10, Dunaj 350—353, Praga 73.60—73.90, Pariz 82.50—83, London 120.92—121.02, New York 24.82—24.89, Curih 480—482, Budimpešta 0.0347—0.0350, Bukarešta 9.50—10, Valute: dinarji 43.50—44, dolarji 24.75 do 24.85, 20 zlatih frankov 94—97, zlata lira 479.99.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.4475 do 12.4875, Berlin 168.25—168.75, Budimpešta 98.93—99.23, Bukarešta 2.72—2.74, London 34.37—34.47, Milan 28.46—28.52, New York 706.65—709.05, Pariz 23.4550—23.5550, Praga 20.9275—21.0075, Sofija 5.11—5.

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

XI.
Pozabi ime «moškega glasu»!

Naslednjega dne se je vikont de Chagny napotil po novice k mami Valerius. Zadel je na dražesten prizor. Pri zgledu stare gospe, ki je pletla, sedeč na postelji, je kvačkala Kristina. Še nikoli se ni milejši obraz, čistejša čelo, slajši pogled sklanjal nad dekliškim delom. Modrikasti kolobarji okoli njenih jasnih oči so izginili. Raoul ni mogel več spoznati tragičnega obraza prejšnjega dne. Če se ne bi koprena melanholije razprostirala čez njene divne poteze kot zadnja sled nečuvne drame, ki je prišla nad to skrivnostno dete, bi moral misliti, da Kristina ni junakinja teh dogodkov.

Ko je Raoul pristopil, je Kristina vstala in mu brez vidnega vznemirjenja podala roko. Vikont pa je bil tako prepaden, da je obstal brez giba, brez besede.

»Kaj je, gospod Chagny?« je vzkliknila mama Valerius. »Ali ne spoznate več naše Kristine? Njen »dobri duh« nam jo je vrnil!«

»Mama!« jo je kratko prekinila deklica in rdečica jo je zalila do oči, »mislila sem, da ne boste več govorili o tem!... Saj dobro veste, da ni glasbenega angela!«

»In vendar te je učil tri mesece!«

»Mamica, obljubila sem, da vam kmalu vse razložim; dotlej pa ste mi obetali molk in da me ne boste izpraševali!«

»Res je, toda le tedaj, če mi obljubiš, da me več ne zapustiš! Ali pa si mi obljubila to, Kristina?«

»Mama, vse to ne more zanimati gospoda de Chagnyja...«

»Motite se, gospodična!« jo je prekinil mladenič. Glas mu je drhtel, čeprav se je hotel pokazati pogumnega in odločnega. »Zanimam me, karkoli vas zadeva. Morda me boste nekoč razumeli. Ne maram vam prikrivati svojega veselja, pa tudi začudenja, da sem vas našel pri vaši varuhinji in da se po večeršnjih dogodkih, po

vsem, kar ste mi povedali in kar sem sam uganil, nikakor nisem nadejal tako hitrega povratka. Kdo bi se bolj veselil od mene, če ne bi vsega trdovratno zakrivali v tajnost, ki vam utegne postati usodna... Predolgo sem vam prijel, da me ne bi skupaj z mamo Valerius vznemirjala zlonosna zgodba. Dokler ne razmojam spletke, vam bo grozila nevarnost, ki ji končno lahko še podležete, Kristina.«

Pri teh besedah se je mama Valerius zganila v postelji.

»Kaj govorite?« je kriknila... »Ali grozi Kristini nevarnost?«

»Da, gospa!...« je hrabro izjavil Raoul navzlic Kristininim znamenjem.

»Moj Bog!« je jadikovala dobra in prostodušna starka. »Povej mi vse, Kristina! Zakaj si me vedno mirila? Kakšna nevarnost ji preti, gospod de Chagny?«

»Neki goljuf zlorablja njeno zaupnost!«

»Glasbeni angel je torej goljuf?«

»Sama vam je rekla, da ni glasbenega angela!«

»Kaj pa je za božjo voljo?« je mlo prosila mama Valerius. »Ne mučite me do smrti!«

»Obdaja nas, vas, Kristino zemeljska tajnost, ki je pogubnejša od vseh fantomov in duhov!«

Starka se je prestrašeno okrenila h Kristini. Ta pa je že planila k svoji varuhinji in jo objemala:

»Ne veruj mu, mamica... ne veruj!« je ponavljala in jo skušala potolažiti z božanjem. zakaj starka je jadikovala, da je trgalo srce.

»Reci mi tedaj, da me več ne zapustiš!« je prosila profesorjeva vdova.

Kristina je molčala. Raoul pa je povzel:

»Obljubite, Kristina... Samo to bi naju moglo pomiriti, vašo mamo in mene! Zaveževa se, da vas nikdar ne bova izpraševala o preteklosti. Obljubite samo, da sprejmete najino varstvo za prihodnost...«

»Take zaveze ne zahtevam in take obljube vam ne storim!« je izjavila deklica ponosno. Prosta sem v svojih dejanjih, gospod de Chagny; nobene pravice nimate do nadzorstva in prošim vas, da

odslej opustite take namere. Kaj sem počela zadnjih štirinajst dni, bi le en človek na svetu imel pravico zahtevati, da mu razložim: moj mož! Moža pa nimam in se tudi nikdar ne omožim!«

To je izgovorila s povdarkom in iztegnila roke k Raoulu, da bi besede bile tem slovesnejše. Raoul je pobledel ne samo vsled besed, ki jih je pravkar čul, temveč tudi zato, ker je opazil na Kristinini roki zlat prstan.

»Nimate moža in vendar nosite poročni prstan...«

Hotel jo je prijeti za roko, toda Kristina jo je urno umaknila.

»To je darilo!« je rekla in zalila jo je rdečica. Zaman je skušala skriti zadrego.

»Kristina! Če nimate moža, vam je mogel ta prstan dati samo tisti, ki upa, da postane vaš mož! Zakaj nas varate? Zakaj me še dalje mučite? Ta prstan je obljuba! In to obljubo ste sprejeli!«

»Prav to sem ji že sama rekla!« se je oglasila stara gospa.

»In kaj vam je odgovorila, gospa?«

»Kar se mi je ljubilo!« je togotno kriknila Kristina. »Ali se vam ne zdi, gospod, da to izpraševanje že predolgo trpi?... Meni zdi...«

»Oprostite mi, gospodična, da sem tako govoril z vani... Dobro veste, s kako poštenim čustvom sem se drznil mešati v stvari, ki se me brez dvoma ne tičejo. Toda dovolite, da vam povem, kaj sem videl... in videl sem več, nego si mislite, Kristina... ali kar se mi je pravzaprav lelo da vidim, ker sem že začel dvomiti o zanesljivosti lastnih oči...«

»Kaj ste videli, gospod, ali kaj ste mislili, da vidite?«

»Videl sem, kako ste se zamaknili ob zvoku glasu, Kristina! Glasu, ki je prihajal iz zidu ali iz lože ali pa iz sosednje sobe... da, videl sem vašo ekstazo!... Zato se bojim za vas!... Strašno nevarnemu čaru ste prišli v oblast!... Vendar se mi zdi, da ste izprevideli prevaro, saj danes pravite, da ni glasbenega duha... Čemu, Kristina, ste mu že zopet sledili? Zakaj ste vstali z žarečim obrazom, kakor da v resnici slišite anđele?... Oh! Ta glas je nevaren. Kristina, saj je še mene tako očaral, da ste mi izgrili izpred oči, ne da bi vedel kod!... Kristina, Kristina!«

NE POZABITE.

da je tvrdka B. VESELINOVIC dr. v Mariboru za praznike znižala cene za 20% in uvedla novost, da vrne denar za celotno majo nazaj, ki se je kupilo pri nas meseca aprila t. l. Kateri dnevi so določeni v to, se je to strankam že sporočilo, zato shranite kopijo blokov naše blagajne, da jih pozneje vložite. Počistite si našo zalogo, niste obvezani do konca

Načenejši vir za nakup moških, fantovskih in otroških oblek, površnikov, dežnih plaščev in drugih oblačil je in ostane detajlna trgovina

konfekcijske tovarne **FRAN DERENDA & CIE** v Ljubljani
Erjavčeva cesta št. 2 in Gradišče št. 4.

Predno kupite, prepričajte se o nizkih cenah naše trgovine

TRGOVSKO PODJETJE na debelo v Ljubljani išče radi povečanja trgovine

družabnika

Potreben kapital Din 300.000— in kredit. Vstop takoj. Ponudbe na gospodarsko pisarno Dr. LUKAN
Dunajska cesta 29.

Šilon in platno za životno in posteljno perilo v najboljši kvaliteti po najnižji ceni priporoča trgovina perila

Hed. Šarc
Selenburgova ulica 5.

Prva češki šifon Din 17- m.

V Sremski Mitrovici prodaja se ali zamenja

lesna trgovina s hišo

s stanovanjem, velikimi šupami in skladiščem za shranjevanje blaga. Leži na obali Save, prikladno za vsako trgovino. Kupčija je dobro uvedena, veliko števil stalnih odjemalcev, opusti se zaradi bolezni.

Vprašati: »Drvara«, V. Maisatz.
Sremska Mitrovica.

Tovarna pohištva

A. Amann, Tržič

specijalni obrat samo za fino in elegantno pohištvo

Daruvar

Radioaktivni topli vreli 38-50 °C

Najuspešnejše zdravljenje: ženskih bolezni, revmatizma, podagre, išiasa, slabokrvnosti in običnih slabosti.

Vse leto odprto!

Ugodno letovišče!

Ugodne železniške zveze

Zelo umerjene cene!

Izven glavne sezone znaten popust!

Zahtevajte prospekt od ravnatelstva kopališča.

Manufakturna trgovina
Marija Rogelj
Ljubljana, Sv. Petra c. 26

priporoča svojo lepo blago: štol, čaj, klot, kamrik, deken, etamin, šifon, belo, plavo in rjavo koten no. Strojene obleke domačega izdelka, perilo za dame in gospodi, potrebščine za krojače in šivilje. Blago dobro, cene nizke

Prodajam
650 hl pristne slivovke,

ki leži še neobdavčena v prostem skladišču v Slavonski Požegi. — Ponudbe na Feliks Adler, Zagreb, Džaškovičeva 58. Telefon 11-13.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
Izdolovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo oreoblecijo.

Mlade deklice

iz boljših hiš se sprejmejo na štajerskem veleposvetstvu v lepi in zdravi legi; priložnost za priučevanje vrtnarstva, gospodinjstva, kuho, pod strokovnim vodstvom veleposetnikove hčere, izprašane učiteljice v Švici. Praktični in teoretični pouk. Tudi kratkoročni tečaj. Cene za penzijo po dogovoru. — SCHLOSS RABENSTEIN BEI FROHNLEITEN, Steiermark.

Nedeljska številka „Jutra“ ne izide!

ZATO IZIDE
SOBOTNA ŠTEVILKA
KOT NEDELJSKA
NA 16. STANEM.
MALE UGLASE
JE NAROCITI DO PETE URE POPOLNE

Specijalna mehanična delavnica

za popravilo pisalnih, računalnih, kopirnih in raznoževalnih strojev, kakor tudi registriranih blagajen — Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu. Tehnična znamenja

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Telefon št. 980

nagrada novo avtomobil. spornik avtomobil. vozilov

Kdor kupi ali posreduje, da proda podpisano tvrdka 10 novih dvokoles ali otroških vozičkov v letošnjem letu, dobi za nagrado novo dvokolo, kompletno z angleško pnevmatiko ali otroški športni voziček. Zahtevajte cenik. — Prodaja na obroke. Največje skladišče dvokoles otroških vozičkov in pnevmatik — „TRIBUNA“, tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Izredna novost
Patentna preproga-postelja

ki ne potrebuje modroca in jo vsaka osoba lahko nosi na rokah in ki je potrebna v vsaki hiši in hotelu, kopalnici in ladi stane samo Din 390-

po poštenu ovzetju.
Nadalje imam veliko skladišče perja: za zglat nike in blazine kg Din 60—, pol-belo kg Din 100—, 152-
Josip Brozovic
kemička čistilna perja
Zagreb, Boškovićeva ulica št. 18.

Hotel I. reda
v nekem pokrajinskem mestu Jugoslavije
potrebuje strokovnjaka za ravnatelja.

Tak strokovnjak bi se sprejel kot družabnik

ako razpolaga s kapitalom. Mesto je dobro in rentabilno.

Naslov v upravi „Jutra“ pod „Hotelski stručnjak“.

Hotel I. reda

potrebuje strokovnjaka za ravnatelja.

Tak strokovnjak bi se sprejel kot družabnik

ako razpolaga s kapitalom. Mesto je dobro in rentabilno.

Naslov v upravi „Jutra“ pod „Hotelski stručnjak“.

Prodajo se mlinski stroji:

1 ventilator št. 3, 3 trierji št. 3 na jermenski pogon, 3 trierji št. 5 na pogon z zobčastimi kolesi, 1 cedilnik (Druckschlauchfilter) št. 11 s cevmi, fabrikat tvornice Seck, 1 Ben-spojka kompletna, z jermenom, 1380 mm premera, 360 mm široka, prenaša 200 HP z 180 obrati. — Stroje je možno ogledati v pogonu.

Cakovečki paromlin i munjara d. d., Čakovec (Medjimurje).

potri globoke žalosti naznanjamo, da je naš ljubi sin, oziroma brat, gospod

Oton Fasan

malurant II. države realne gimnazije

dne 28. aprila, prejemši sv. zakramente v zdravilišču na Golniku izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil dne 30. aprila ob 14 iz mrtvašnice na pokopališču v Križah pri Trzinu

V Ljubljani, dne 28. aprila 1926.

Žalujoča rodbina ing. Fasan.

3470 a

Pripraven objekt

išče inozemsko tvornico sukna d. d.

v svrhu ustanovitve sorodne tovarne v Jugoslaviji za takojšen nakup ali najem. Najraje v najem na že obstoječem industrijskem podjetju z vodo za pogon in mehko vodo za rabo.

Natančne oferte na inženjer Heiwig Robinson, hotel Union, Ljubljana

+

Za vedno nas je zapustila naša nad vse ljubljena, nezabna soproga in mamica, gospa

Ana Rugelj roj. Triler

zasebnica

ter se preselila v boljše življenje.

Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 29. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti, Sv. Florjana ul. 38 na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. aprila 1926.

3474 a

Žalujoči rodbini: Rugelj - Brus.